

Heisler András beszéde az Őrsavatón

Síp utca. A zsidó hitközségek központja. Persze a hely megjelölésén túl mindig is bírt egyfajta fogalmi jelentéssel, ami a magyar nyelvben nem számít ritkaságnak. Gondoljunk csak az Andrássy út 60.-ra, a Majestic szállóra vagy a Köztársaság térre – mind-mind olyan helyszínek, melyeknek a közbeszédben a hely megjelölésén túl létezik egy másik jelentése is.

Síp utca. Az egykori Zsidó Tanács székhelye: a holokauszt során egy máig is vitatottan kollaboráló központé, a kommunizmus során a diktatúra rendelkezéseit elfogadó szervezeté. Mégis, összes hibájával vagy bűnével együtt a Síp utca volt az, ami a gyűlölet vagy a kirekesztés ellenére is képes volt két önkényuralmi rendszeren keresztül megtartani Magyarországnak a

Biztonságban

zsidóságot, s megőrizni azokat a tradíciókat, értékeket, melyek – különösen az elmúlt százötven évben – a magyar társadalom fejlődését segítették. Hozzájárul-

tak a felvilágosodáshoz, a polgárosodáshoz, az iparosításhoz, de a tudományok, a művészetek területén is élen jártak elődeink.

S most kereselem, mit jelent ma, a 21. században, a Síp utca. A hely, amelyik újra befogadja a BRFK munkatársait, hogy segíthessenek nekünk. Sok egyéb mellett elsősorban a zsidó vallás tradícióinak őrzését, a zsidó közösség érdekvédelmét és annak biztonságát. Igen, a biztonságot! Mert kitekintve Erzsébetváros szűk utcáinak környezetéből, talán mindnyájunk számára nyilvánvaló, hogy a világban, Európában, így Magyarországon is, a közterületek és közintézmények biztonsági kockázata megnőtt. S ezzel mindenkinek megvan a maga feladata és felelőssége. Az Európai Uniónak ugyanúgy, mint a kormányoknak, a rendfenntartó szervezeteknek és a polgároknak. Ha a zsidó intézmények biztonságára gondolunk, akkor igen, akkor ebben a magyar kormány, a rendőrségnek, de

vallo, hogy közösségünknek is léteznek feladataik és komoly felelősségük. A Síp utcába kihelyezett rendőri alosztály évtizedek óta segíti a budapesti zsidó intézmények biztonságát. Korábban mostoha sors jutott az itt dolgozó rendőr kollégáknak. Egyre romló infrastruktúra mellett egyre kisebb létszámmal kellett megfelelni a növekvő kihívásoknak. Infrastruktúra, létszám és a kihívások. Büszkén jelentem, a Mazsihisz az infrastruktúra kialakításában megtette, ami elvárható tőle. Reményekkel telve jelzem, hogy a belügyi szervek újra a feladathoz megfelelően illeszkedő létszámú őrösöt hoznak létre a Síp utcában. S ígérem, hogy saját biztonságai szolgáltatunk magasabb színvonalon, új kontrollszobával támogatva fogja e mindnyájunk számára kiemelten fontos aktivitást segíteni. A kihívások és a kockázatok pedig, ha akarjuk, ha nem, elérnek bennünket. A stabil létszám, a helyi sajátosságokat, a helyi mozgásokat ismerő rendőr kollégák munkájának hatékonysága megkérdőjelezhetetlen. Ebben várunk és ebben ajánlunk partnerséget, erre kaptunk ígéretet.

A Mazsihisz részéről örömmel, tisztelettel és az említett várakozásokkal telve adjuk át Önöknek szolgálati helyükként használatra az új épületrészt. Kívánom, hogy egészségben, felelősséggel és jó kedvvel tudják nem könnyű szolgálatukat teljesíteni.

(Elhangzott a Síp utcai felújított rendőrség avatásán.)

Egyházközi beszélgetés Ország Lili művészetéről

Fabiny Tamás evangélikus püspök és Fináli Gábor rabbi beszélgetett Ország Lili művészetének keresztény és zsidó vonatkozásairól a Magyar Nemzeti Galéria barokk termében.

Ország Lili művészetében egyszerre fedezhetők fel a zsidó szimbólumok, az „Aranyváros” (Jeruzsálem) képe és a keresztény misztika keresése. A Magyar Nemzeti Galériában látható, Árnay a kövön című kiállításához kapcsolódóan Fabiny Tamás evangélikus püspök és Fináli Gábor rabbi beszélgetett az alkotások által felvetett kérdésekről az

zött – többek között Bálint Endre és Pilinszky János mellett –, először mint tiltott, majd túrt művész. A beszélgetőtársak kitértek a korszakra, az elnyomó rendszer sajátosságaira, valamint szóba került az értelmiség és az Egyház száműzése is.

Pilinszky János így fogalmazott az alkotóról: „Ország Lili festészete az emberi, nagyon is emberi reménykedést a maga leghagyottabb és legkonokabb szintjén kívánja tovább folytatni, megnevezhetetlen türelemmel, bármiféle egyéni választás nélkül, de annál nagyobb személyes koc-

kázattal szállva alá a mozdíthatatlan közönsébe.”

A beszélgetés másik részét az Aranyváros, azaz Jeruzsálem zsidó és keresztény értelmezése, valamint a labirintus által felvetett, életről és halálról vallott vallási nézetek megvitatása alkotta. Utóbbihoz a kiindulási alap Ország Lili Labirintus című, Kolozsváry Marianna művészettörténész, a kiállítás kurátora által életre keltett sorozata volt, mely az élet bolyongásán keresztül vezeti el a nézőt az életen túli kérdésekhez. Jeruzsálem témájában a beszélgetőtársak kitértek a héber írásra is, valamint arra, hogy Jézusról csak egyszer említi az evangélium, hogy írt, akkor is homokba.

Fabiny Tamás és Fináli Gábor beszélgetése során a jelenlévők megismerkedhettek Ország Lili életútjával, alkotói ciklusainak keresztény és zsidó értelmezésével, egyúttal megtapasztalhatták, hogy a művészetről való vallási gondolkodás milyen új utakat nyithat egyház és művészet között.

(Forrás: Galambos Ádám/Evangélikus.hu) Magyar Kurír nyomán

Középen Fináli Gábor

Fotó: Magyar Nemzeti Galéria

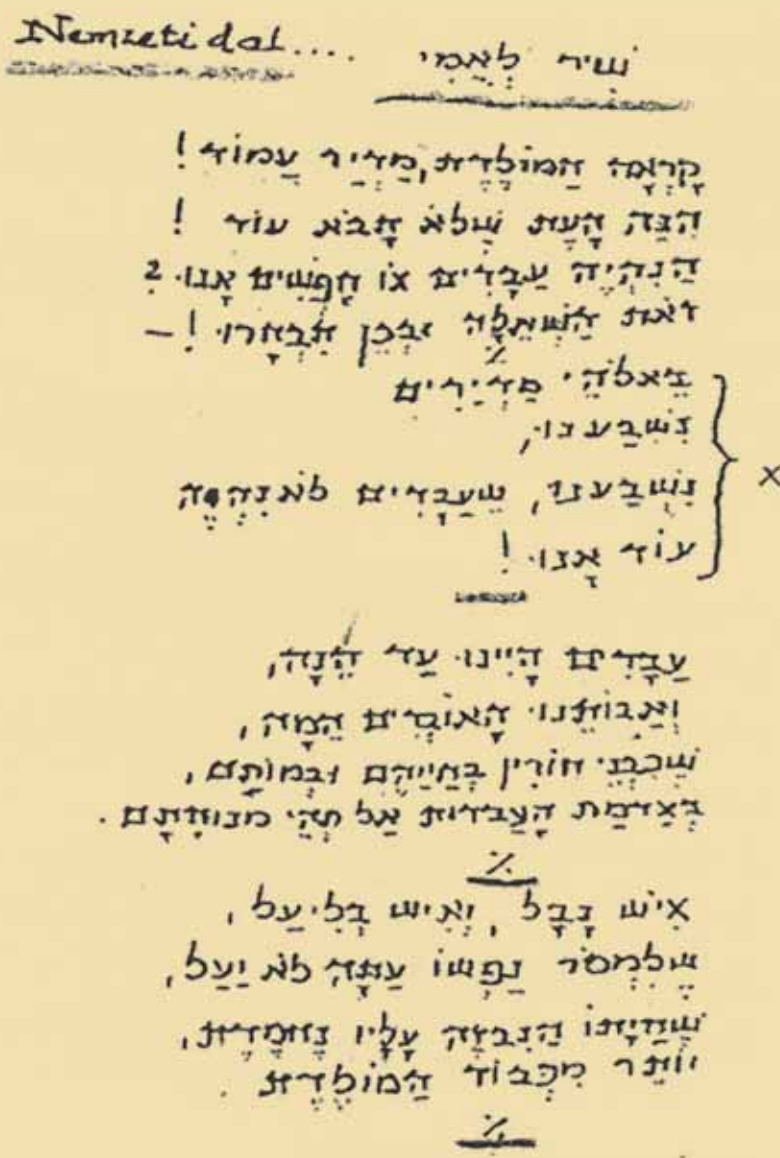
Asztali beszélgetések sorozat keretében.

A traumától a reményig – ez is lehetett volna a beszélgetés mottója. A Magyar Nemzeti Galériában látható, Árnay a kövön című kiállítás kísérőrendezvényeként ugyanis a püspök és a rabbi nemcsak a kereszténység és a zsidóság gondolatosságába vezette be a hallgatóságot Ország Lili (1926–1978) életén keresztül, hanem a művészeknek a 20. század traumáin átívelő életútjába is.

Fabiny Tamás rámutatott, hogy a holokauszt a kereszténység botránya, amely nemcsak zsidó ügy, hanem – az Imák Auschwitz után című kiállításra is utalva – ösztársadalmi kérdés. Fináli Gábor a holokauszt utáni művészetéről, a trauma feldolgozásának lehetőségeiről beszélt. Ország Lili az ötvenes évektől az Állami Bábszínház alkalmazásában dolgo-

Nemzeti dal

Petőfi leghíresebb versének héber fordítását Birnfeld Sámuel rabbi (1906, Szeged – 1944, Felixdorf, koncentrációs tábor) készítette.

1% a Mazsihisznek

A Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége híveivel és szimpatizánsaival, Önökkel közösen végzi gyógyító, tanító, kulturális tevékenységét, együtt keressük és szőljük a Teremtő Jőistent zsinagógáinkban.

Mi fogadjuk gyermekeiket intézményeinkben a bölcsődétől egészen az egyetemig: nálunk egyszerre sajátíthatják el a legkorszerűbb tudást, őseink hagyományát és a világ iránti nyitottságot. A zsinagógai közösségek imáiban, a Zsidó Kulturális Fesztiválon és a Magyar Zsidó Múzeum kiállításain, eredeti és ötletes programjain folyamatosan összekapcsoljuk a múltat a jövővel, a magyar nemzetet gazdagító, öntudatos és büszke közösséget építünk, és örömmel látunk mindenkit, aki csatlakozni akar. Jelentős mértékben járulunk hozzá a legeleveníbb, a magyar zsidó kulturális-közösségi teret a legszélesebb tömegek, köztük a legelevesettebbek számára is megnyitó Bálint Ház működéséhez is.

Kórházunk, Közép-Európa egyetlen, több mint 100 éve működő zsidó kórháza keresztény egyházi intézményekkel együttműködve segít minden rászorulóknak, és oktatókórházként immár a magyar orvosképzésben is részt vesz.

Tavaly megígértük Önöknek, hogy felajánlásainkból olyan új műszert veszünk, amely nagy segítséget jelent majd az idős betegek, szüleink, nagyszüleink gondozásában. Ez – az irántuk érzett felelősség – mindnyájunkat összekapcsol. Az ő biztonságuk és méltóságuk óvása, gyengülő lépteik vigyázása teszi kivételessé intézményünket – Önök tavaly ehhez a munkához járultak hozzá 7380-an, többen, mint eddig bármikor, összesen közel 47 millió forinttal. A gépet beszereztük: megígértük, megvettük, és most elszámolunk vele Önöknek, hogy lássák: bízhatunk egymásban.

Bízának bennünk továbbra is! Kérjük, hogy idén is támogassa adója egyháznak felajánlható 1%-ával a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége munkáját!

TECHNIKAI SZÁMUNK: 0358

„A sófár hangja” Zalaegerszegen

Siklósi Vilmossal, hitközségünk elnökével beszélgetek arról a bélyegkiállításról, amely a zalaegerszegi Főposta ügyféletterében tekinthető meg több héten keresztül.

– Kinek az ötlete volt a zsidó témájú bélyegek elkészítése és bemutatása?

– Már több évvel ezelőtt felmerült az előljáróságban a gondolat, hogy bélyegeken mutassunk be sok mindent, ami a zsidósággal kapcsolatos.

– Ezen a kamarakiállításán 6 tablát látunk.

– Igen, mindegyik zsidó tematikájú. Nem lehet fontossági sorrendet állítani, hogy melyik a legértékesebb. Láthatunk relikviákat, zsinagó-

gákat, művészeket, tudósokat és embermentőket egyaránt.

– Sokan talán itt szembesülnek először azzal, hogy az általuk már régóta ismert név mögött valójában zsidó személy áll. Gondolok itt Goldmark Károlyra, Pór Bertalanra, Radnóti Miklósról, Rejtő Jenőre és Rodolfóra.

– Tulajdonképpen nem is merítettük ki a lehetőségeket, hiszen még sok téma vár feldolgozásra. Viszont a legfontosabb, hogy itt ezek magyar bélyegek. Felkérésünkre a Bélyegműzeum készítette el, amelynek köszönettel tartozunk. Hozzá kell tennem azt is, hogy ilyen tematikájú bélyegsor eddig még nem volt.

(Folytatás a 2. oldalon)

Körzeti kitekintő

Szeged

A hitközség téli kulturális estjei keretében két nagy sikerű szegedi partnerünk, közösségi támogatónk új kötetének bemutatására került sor a közösség dísztermében. Elsőként *Ábrahám Vera*, Birnfeld Sámuel könyvtárunk önkéntes segítő alapítója és könyvtárosa mutatta be „Szeged zsidó temetői” című alkotását a közel százfős közönségnek. (A kötetről lásd lapszámunk külön cikkét – a szerk.)

A másik könyv a *dr. Molnár Judit* egyetemi docens, történész, politológus által szerkesztett „A nagypolitikától a hétköznapiig” című kiadvány volt, mely a holokauszt 70. évfordulója alkalmából tartott szegedi konferencia előadásait adja közre a Balassi Kiadó gondozásában. A kötetről, melyet a Mazsahisz is támogattott, a történész *Sándor Erzsébet* újságíróval, *Harsányi László* társadalomkutatóval és *Margittai Linda* történésszel beszélgettünk. A több mint 80 egyetemi oktató, PhD-hallgató, politológus, szegedi és hódmezővásárhelyi hitközségi tag számtalan kérdéssel járult hozzá a program sikeréhez, s ami a legfőbb, környezetünk múltjának, sorstársaink tragédiájának megismeréséhez.

Első összejövetelét, alakuló ülését tartotta a hitközség Birnfeld-könyvtárában a Családakutatók Társasága, mely a nagy tapasztalattal rendelkező *Tóth Tamás*, *Honti Katalin* és *Ábrahám Vera* szervezésében követi a budapesti példát. Megegyveztek a rendszeres összejövetelek időpontjában, és egyeztettek elképzeléseiket.

Második rendezvényét tartotta a kisteleki Klebelsberg Művelődési Központban *Schwarz Péter* rabbihelyettes, vallási vezető. Az első program a zsidó vallásról, a második a különböző vallások februári ünnepeiről, népszokásokról szólt. Partnere *Antal Imre* plébános és *Töröcsik István* népi hagyományokkal foglalkozó szakember volt. Kisteleken a holokauszt előtt erős zsidó közösség élt, többségüket a soá során haláltáborokban megölték. 1944-et követően sokan külföldre mentek, a zsinagógát lebontották, az áldozatok emléktábláját a szegedi zsinagógában őrizték meg. Habár zsidók már nem élnek a településen, a rendezvényesorozat emléküik megőrzését is szolgálja.

L. A.

Berettyóújfaluba is megérkezett Izrael és a zsidó képzőművészet

Debrecenben ismét megrendezték a háromnapos Izraeli Filmnapokat az Apolló moziban, ahol 9 alkotást vetítettek le, elsőként a Betlehemet. *Komolay Szabolcs* alpolgármester és *prof. dr. Hunyadi László*, Izrael Állam debreceni tiszteletbeli konzulja nyitotta meg a rendezvényt. Jó volt belelátni az izraeli hétköznapi életbe az ívrit nyelvű filmekken keresztül.

Napokig kulturális események színhelye volt Berettyóújfalu is – többek között *Salamon Béla*, *Konrad György* és *Makk Károly* szülővárosa. A Makk Kálmán moziban folytatódott az izraeli filmhéttel, melyet a konzul nyitott meg, és *Joszef Amrani* nagykövet nevében is köszönetet mondott a szervezőknek a lehetőségért. Felhívta a „kozmetikumok” alkotásokra a közönség figyelmét. 4 nap alatt 11 filmet mutattak be, a debreceni 9-cel szemben. A Nadányi Zoltán Művelődési Ház vezetője, *Lisztés Éva* elmondta, hogy amióta mozi működik Berettyóújfaluban, összesen nem vetítettek le annyi izraeli filmet, mint most a 4 nap alatt.

Egyszerre két eseményt is élvezhettek ennek a dinamikus fejlődő városnak a lakói.

A filmnapokkal egy időben volt látható ugyanis a DZSH által rendezett „Zsidó világ a kortársak szemével” című képzőművészeti kiállítás is, melyet *Horovitz Tamás* elnök nyitott meg. A mélyebb kapcsolat tavaly kezdődött, amikor Amram Blumra, az egykori „újfalusi” rabbira emlékezett közösen a város és a debreceni hitközség. Horovitz Tamás abbéli reményét fejezte ki, hogy a nagy hagyományokkal rendelkező Berettyóújfalu felújított zsinagógájával beépül a Debrecen–Nagyvárad zárandoklat útvonalba. A kiállított művek – melyeken vallásunk szimbólumai is megjelennek – debreceni művészek alkotásai, melyek a hitközség tulajdonában vannak. Az alkotók nem zsidók, de a közösséggel nagyon jó kapcsolatot ápolnak.

Muraközi István, Berettyóújfalu polgármestere megköszönte a konzulnak és az elnöknek, hogy ismét hozzájárultak a város kulturális életéhez. Beszédében *Konrad Györgyöt* idézte, aki műveiben rendszeresen megemlékezik felejtethetetlen szülőhelyéről. A polgármester többek között elmondta, mindent megtesznek azért, hogy a háború előtti lakosság 10%-át kitevő zsidóság 1903-ban épült zsinagógáját megmentse. Erre most komoly esély ígérkezik.

Nemcsak a szemnek, de a fülnek szóló élvezetről is gondoskodtak a szervezők, *Frank Mirjam* Mendelssohn-műveket adott elő zongorán.

Jó érzés volt látni, hogy az emberek mennyire érdeklődnek az izraeli film- és képzőművészeti és a zsidósághoz kötődő képzőművészeti iránt. A megújult Makk Kálmán mozi falai ismét ívrit hangokat hallottak, mely egy kisvárosban szókatlan a háború után... Az Izraeli Nagykövetség, a Debreceni Zsidó Hitközség, valamint Berettyóújfalu Önkormányzata reményen felül együtt gondolkodott. Várjuk a további lépéseket!

A rendezvények *Heller Zsolt* debreceni folkesztéta közreműködésével valósultak meg.

Számomra a Makk Kálmán mozi – melynek Makk Kálmán, Makk Károly apja volt a tulajdonosa – nagyon kedves. A következő anekdotát édesapámtól hallottam: Makk úr mindig kint állt a filmek kezdeténél. Jött Jankó cigány, akinek nem volt elegendő pénze, hogy kifizesse a belépődíjat. Így fordult a „Főnök úrhoz” a selypítő fiatalember: Matt Úr, tessik már beengedni, csak 10 fillérem van, úgysem tudok olvasni, csak a tipeket nizegetem! Természetesen beengedte. Vallás és borszín az akkori Újfaluban nem számított, az emberek barátságban, megbecsülésben éltek. A mostani város is – úgy látjuk – folytatja ezt a koncepciót.

k. g.

Zsidó közösségszervező szak

A képzés célja olyan jól felkészült, a zsidó hitéletben jártas, a zsidó tudományosságban megfelelően tájékozott, idegen nyelvi és kommunikációs ismeretekkel rendelkező szakemberek képzése, akik alkalmasak lesznek a zsidó közösségszervezés tevékenységeinek ellátására a zsidó hitközségeknél, közösségeknél, egy település vagy egy nagyobb régió kulturális életének megszervezésére és annak akár intézményi szintű (pl. közösségi házak) irányítására, a települési kisebbségek önálló menedzselésére stb.

A végzett közösségszervezők számára a budapesti közösségeknél, ifjúsági szervezeteknél, vidéki hitközségeknél és a határon túli magyar ajkú zsidó közösségeknél, hitközségeknél nyílik mód végzettségük és szakképzettségük szerinti elhelyezkedésre, illetve arra, hogy a zsidó művelődéstörténet mesterképzésben (MA) továbbképezzék magukat.

A tanulmányaikat sikeresen befejező hallgatók zsidó közösségszervező (BA) oklevelet kapnak.

A képzési idő három év.

A felvételi elbírálás idejéig: 2017. június 12., 9:00.

Helyszíne: Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem, 1084 Budapest, Scheiber Sándor (volt Bérkocsis) u. 2. 1. em. 1. Módszertani Központ.

Bővebb információ: Sommer László egyetemi docensnél a +36-30-951-3729-es telefonszámon.

Meghívó a 17. Radnóti-díj-átadáóra

Ismét hívunk! Gyere el, ha elítéled a rasszizmus minden formáját, ha nem nézed tétlenül embertársaink bármiféle kirekesztését! Gyere el, s mondjuk együtt: nem hagyjuk, hogy szeretett hazánkat ellepje a szélsőjobb eszméje! Küzdjünk azért, hogy legyen újra érték a szolidaritás! A Radnóti Miklós Antirasszista Díjat a Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetsége, a MEASZ 17. alkalommal adja át a Nemzetközi Antirasszista Napon, 2017. március 21-én, kedden, 15 órától a Radnóti Miklós Művelődési Központban, Budapest, XIII. ker., Kárpát u. 23.

Műsorvezető: Kertész Zsuzsa.

Közreműködnek: korábbi Radnóti-díjasok, többek között Arató András, Galkó Balázs, Halász Judit, Hegedűs D. Géza, Németh Péter, Sas József, Szunyogh Szabolcs, Zsolnai Júlia. Főlép a Sabbathsong Klezmer Band, Szacsay Marianne és Lovas Tamás. A díjakat Hanti Vilmos, a MEASZ elnöke adja át.

Támogatói jegyek rendelhetők 800 forintért a measzmail@gmail.com címen, személyesen megvásárolhatók a Láng Téka Könyvesboltban.

Az eseményt 6. alkalommal támogatja a Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat.

„hová lelkedet az úr visszahívta”

Forráskiadvány a genealógiai emlékezet és a mikrotörténelem között

A Szegedi Zsidó Hitközség mutatta be könyvtárosának, Ábrahám Verának Szeged zsidó temetői című könyvét. A nagy érdeklődéssel fogadott kötet a közösség múltját mutatja be temetői tükrében, ugyanakkor az egyéni genealógiai emlékezetek hasznos forrásbázisa is lehet.

Egy-egy közösség emlékezetének mélységét a szóbeliség, a kommunikációban őrzött emlékezeteken túl az írásbeliségben és a tárgyakban zárvány szerűen fellelhető emlékezet adja. Ábrahám Vera műve ez utóbbi kettőt érinti. Felhasználja a hitközség iratanyagait és a sírkövek mint tárgyak genealógiai emlékezetet megőrző feliratait.

A szerző önkéntes temetőkutató, helytörténeti vonatkozású munkák segítője, de egyúttal több cikk és kötet szerzője. Intenzív szakmai kapcsolatot tart fenn különböző egyetemi műhelyekkel és családtörténeti, helytörténeti önkéntes körökkel. Jelen kiadvány az MTA TK Kisebbségkutató Intézet, az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetemmel és az SZTE BTK Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékkel folytatott közös informális kutatómunkák eredményeit ötvözi a szerző adattár jellegű forrásközlő alaputatásával.

Az első 120 oldal a szegedi zsidó temető történeti, társadalmi és művészeti keretét mutatja be. A város életében jelentős szerepet játszó közösség történetének ívét rajzolja meg a szerző a temető által. A sírkövek a helyi társadalom képeinek korábbi nemzedékekre datálható állapotának lenyomatai, számos társadalmi változás tükrözői. Az egyéni/családi emlékezet, a leszármazási és rokonsági struktúrák megőrzését célozzák vallási-kegyeleti funkciójuk mellett. A három temető anyaga a szegedi zsidóság társadalmi szerepét, a mindenkor közösség állapotára (többnyelvűség, nyelvhasználat), a kor ízésvilágához való viszonyulására és a nagy történelmi hely lecsapódásaira szolgáltat számos példát. A 19. század a polgári gyászpompá és a nyelvi magyarosodás kora. A sírversek, a sírszimbólika és a búcsúbeszéd mellett a gyászszertartások és megemlékezések területére is kitér Ábrahám Vera, ami által a helyi zsidóságnak a város többfelekezeti társadalmába való begyökerezését, társadalmi és intézményi kapcsolatait tárja fel. A Chebra Kadisa történetével a zsidó k'hilák egyik alapvető intézményének 19. századi egyletességét ismerhetjük meg.

A közel 14.000 sírhelynek csupán töredékét látogatják ma. Utódok nélkül maradtak, vagy távol élnek leszármazottaik. Az elszármazottak számára külön jelentőséggel bírhat a kötet. Adattár része 367 oldalon táblázatos formában közli az elhunytak nevét, temetői helyét, a halálozás évét és az elhunytá vonatkozó hivatalos hitközségi bejegyzést. Az elhunytak születési évére és helyére vonatkozó bejegyzések pedig jól érzékeltesik a különböző korok helyi zsidóságának földrajzi mobilitását és társadalmi kapcsolathálózatát.

A kötet függelékében a hitközségi levéltár temetőhöz kapcsolódó fontosabb dokumentumait találhatjuk forrásközlésként.

A Wissenschaft des Judentums akadémiai tudományosságot, racionalizmust és pozitívizmust megkövetelő vonulata mellett Magyarországon fő vonalban a tudományos eredményeket a közösségek életében is hasznosító, historizmust követő irányzata volt. A szegedi Löw rabbicsalád, akárcsak a neológ rabbikar döntő része, ide sorolható. Ábrahám Vera könyve a tudományosság és a közösségi hasznosulás kettős talaján áll, egy szegedi hitközségi hagyomány kései megnyilvánulásaként. A szerző idén a Magyar Kultúra Napja alkalmából Szeged Városától kulturális és társadalmi tevékenységének elismeréseként Szeged Kultúrájáért Díjat kapott.

(Ábrahám Vera: Szeged zsidó temetői. Szeged, 2016, 531 p.)

Glässer Norbert
SZTE BTK Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék

„A sófár hangja” Zalaegerszegen

(Folytatás a 1. oldalról)

Ezek alapján egy kicsit büszke lehet erre a kiállításra a hitközség. Nemcsak a megálmodásért, hanem azért is, mert a gondolat most már tárgyiasult, és így együtt – véleményem szerint – kerek egészet alkot. Még akkor is, ha valaki a későbbiekben bővítesen gondolkodik.

– Most, a beszélgetésünk alatt is, sok látogatót látok. Lehet még valamilyen érdekességet említeni?

– Igen. Volt még egy gondolatunk, hogy miként is szerezhetnénk örömet azoknak, aki gyűjtik a bélyegeket. Ennek érdekében az első héten alkalmi bélyegzőt használunk, amit utána majd a múzeumban őriznek.

– Néhányan a feladásra szánt levélüket is átadták bélyegzésre.

– Ezzel „A sófár hangja” bélyegzővel ott is ismertté válik ez a kiállítás, ahol egyébként nem lehet megtekinteni. Az is kuriózum, hogy nálunk, Zalaegerszegen, postán rendeznek tárlatot. Ilyesmí talán még sehol nem volt. Az viszont teljesen biztos, hogy ilyen témájú bélyegkiállítás csak itt látható.

– Mi történik a tablókkal a későbbiekben?

– Mivel a mi tulajdonunk, szeretnénk megmutatni máshol is. Többek közt magánházakban, iskolákban, munkahelyeken. És nemcsak ezeket a bélyegeket, hanem más, városunk kultúráját bemutató képeket is, amelyek természetesen a zsidósággal kapcsolatosak. Bárhol örömmel bemutatjuk, ahol igény lesz rá. Szívesen vinnénk el a fővárosba is.

– Mi is volt a köszöntő utolsó gondolata? Éppen ide illő mondat.

– Mi örömmel adjuk, fogadják örömmel!

Virágh Judit

MAGÁNNYOMOZÁS
FELSŐFOKON!

KOBA
DETEKTÍVIRODA:

06-70-647-7766,

www.kobatdetektiv.hu

VALLÁSI ROVAT

Megtalálni és megtartani

Amikor elkezdtem mélyebben megismerkedni zsidó örökségem hagyományaival, abban az életkorban voltam, amikor

kor az ember társat keres magának. Különös örömmel konstatáltam, hogy a napjainkban élő rabbik szívükön viselik az ügyet, egyik fontos tevékenységük, hogy különféle módokon segítséget nyújtsanak annak, aki ezen a téren valahogy elakadt. Ez a segítség lehet egészen gyakorlati is, hiszen sok rabbi – vagy rebbecen, azaz rabbifeleség – sádkenként, házasságközvetítőként is tevékenykedik, azaz személyesen is vállalja, hogy segít megtalálni az igazit. Nekem azonban sokszor az útmutatás, a tanácsadás, a hiányzó életpaszta-
latok megosztása volt az, ami igazán sokat jelentett. Ezek a dolgok valamiért nem kerültek be a közoktatás tananyagába. Ha valakinek kérdése van, az persze találhat bőségesen jó tanácsokat bármelyik szekuláris könyvesbolt polcain. Ha azonban nem tudom vagy nem merem felvállalni, hogy kérdésem van, akkor nagyon hasznos, ha a társadalom sugározza azt az üzenetet, hogy valamilyen hiányosságom van. Érdekes egyébként, hogy a reklámok folyamatosan ezt az üzenetet sugározzák. Olyan reklámra azonban nem emlékszem, amiből kiderült számomra, hogy tanulnom kellene a házasság mikéntjéről. Amikor azonban a vallási témájú cikkek és tanítások között megpillantottam a házasság témáját, azt gondoltam: miért is ne próbáljuk ki?

„A töratudósok békét hoznak a világra.” (Berácht 64a) Számos ponton megnyilvánul ennek a talmudi tanításnak az igazsága, számomra

azonban talán az egyik legfontosabb, hogy az otthonom békességét, a sálom bájítot jelentős részben a töratudósoknak köszönhetem. Hiszen a magyar nyelven is megjelent, 19. századi, népszerű törvénygyűjteményből, a Kicur Sulchán Áruhból tudtam meg, hogy olyan feleséget válasszak, aki magán viseli a zsidó nép három ismertetőjegyét: „szemérmesek, irgalmasak, jót cselekvőek” (Jevámot 79a). Rájöttem, hogy ezek nemcsak üres szavak, melyekkel a zsidók saját magukat dicsérik, hanem mély életbölcsest tartalmazó üzenetek. Ugyanis nem minden nő szemérmes. Van, aki igyekszik úgy választani párt, hogy a barátainak dicsekedhessen a külsejével – ebből a szempontból a szemérmesség nem éppen előny. Az persze elengedhetetlen, hogy én személyesen vonzódjak hozzá, a külseje alapján is. Viszont ha olyan párt választunk, aki szívesen mutatkozik mások előtt, sajnos nem csodálkozhatunk, ha egy idő után a mutatkozás házasságon kívüli kapcsolattá fejlődik tovább.

A második ismertetőjegy az irgalmasság. Mit is jelent ez? Egy nehezebb, potenciálisan konfliktusos szituációban is együtt érez a másikkal. Nem akarja, hogy a másik félnek rossz legyen. Nincs benne bosszúvágy, nem úgy gondolkodik, hogy kapjon büntetést a másik, ha egyszer megérdemli. Az én társamnak velem kell irgalmasnak lennie, és az irgalmasság a nehéz szituációkban mutatkozik meg, amikor könnyen felemelhetné a hangját, és elkezdhetne szapulni, de mégsem teszi.

A harmadik ismertetőjegy az, hogy legyen jót cselekvő. „A bölcs asszony felépíti a házát.” (Példabeszédek 14:1) A jó cselekedetek a születőben lévő zsidó család építőkövei. Ezek által épül és szépül

az otthon, ezek által épülnek a jó baráti és családi kapcsolatok, a meleg hangulat. Ez a hozzáállás garantálja, hogy a családban az egymásra odafigyelés, a segítségnyújtás legyen a meghatározó. Hogy észrevegyük, ha a másikkal (pl. egészségügyi) problémája van, sok esetben akár előbb is, mint ő maga észrevenné.

Ezek mind-mind olyan dolgok, amikre egyáltalán nem ördögösség odafigyelni előre, miközben a párunkat keressük. Az emberek már az első találkozáskor alkalmával is sok mindent elárulnak magukról. A vallásos környezeteken persze másképpen működik az ismerkedés, a szülők sokat segítenek abban, hogy olyan párt találjanak gyermekük számára, aki hozzá hasonló, akivel képesek lesznek megütni a közös hangot, elérni a közös célokat. De én azt tapasztaltam, hogy egy szekuláris környezetben is abszolút lehetséges előre egyértelművé tenni, hogy hagyománytisztelő emberként házassági célból szeretnék ismerkedni.

Ilyenkor persze fontos tisztázni, hogy ugyanabba az irányba tartunk-e. Semmi esetre se házasodjunk össze, ha például az egyik fél külföldön, a másik otthon képzeli el a jövőjét, és nem is hajlandó engedni ebből. A másik tulajdonságairól se gondolkodjunk így: „nem baj, majd megváltozik!” Még rosszabb, ha azt gondoljuk, mi magunk fogjuk megváltoztatni a másikat egy szép lassú, neveléses szoktatáson keresztül. Gyereknevelés esetén talán lehet értelme egy ilyen megfontolásnak, most azonban egy felnőtt emberrel készülünk összekötni az életünket. Tudom-e szeretni a másikat így, ahogy van, minden hiányosságával együtt? Ha igen, akkor az jó jel. Egyszer úgy hallottam, ha egyáltalán nem látunk a másikban semmiféle hiányosságot, az azt bizonyítja, hogy rózsaszín köd van a szemünk előtt, és ezért óvatosságnak kell lenni az ilyen szituációban. Én azonban azt tapasztaltam, hogy akit kedvelünk, annak hajlandóak vagyunk elnézni a hiányosságait, és így ez akár a fellángolás elmúltával is tartósítható állapot lehet.

Nagyon fontos viszont, hogy ha észre is vesszük a másik hibáit, semmiképpen ne tegyük szóvá! A „konstruktív kritika” kifejezésnek egy munkakapcsolatban, egy közös projekt esetén lehet fontos szerepe, de egy házassági kapcsolatban nem. A másik ember nem egy „projekt”, hanem egy élő, érző lény, aki elfogadásra vágyik. Ha kritizáljuk, akkor azt hallja, hogy a saját házastársa nem fogadja őt el olyanak, amilyen. Számos kapcsolat ment már tönkre ezen a világon a lassan csepegtetett, folyamatosan maró kritika miatt.

A jó hír azonban az, hogy ennek az ellenkezője is igaz: a dicséretetek mindkét irányból megszilárdíthatják a házassági kapcsolatot. Egyrészt a másik is jobban érzi magát mellettünk, ha az önbizalmát erősítjük (attól általában nem kell tartani, hogy elbizássa magát, mert a mai nemzedékben az emberek önbecsülése sajnálatos mélységekben van), másrészt nekünk magunknak sem árt, ha állandó rendszerességgel tudatosítjuk magunkban, milyen különlegesen szerencsések vagyunk, hogy ilyen kiváló házasságot sikerült kötünk. Mindig emlékezzünk a Meszilát Jesárim bevezetőjére, amely az ismétlés fontosságát hangsúlyozza az önfeljesztésben. A szerző azt javasolja, hogy olvassuk el ezt a könyvet minél többször, akkor is, ha csupacsupa közismert dolog van benne, mert az emberek éppen ezeket szokták időről időre a legkönnyebben elfelejteni.

Zsolt Rácz
Zsolt Rácz
zsolt@zsidokonyvek.hu

RADNÓTI RABBI ROVATA

Hamis történelmi mítoszok cáfolata

Állítás:

A Talmud a zsidó világ-összeesküvés titkos alapkönyve

Cáfolat:

A Talmud a korábbi zsidó szóbeli hagyomány alapján egy kb. i. sz. 500-ban összeállított könyv, mely a Biblia értelmezésével foglalkozik. Nincsenek benne titkos tanítások.

A Talmud magában foglalja a babilóniai zsidó tanházak mintegy 400 esztendőnyi Tóra- és törvénytannulási kivonatát, a zsidó szóbeli hagyomány legfontosabb könyve.

mányi, matematikai stb. feljegyzéseket is olvashatunk itt, mint a szóbeli hagyomány részeit. Egy mondás szerint, ami nincs benne a Talmudban, az nem is létezik.

A vallásjogi rész (háláchá) mellett méltán híresek a talmudi történetek, a midrások vagy ággádák, amelyek látszólag rendszer nélkül, ám mindig egy jogi kérdéshez kapcsolódóan kerültek be a szövegbe.

A Talmud legfontosabb feladata a vallásjogi döntések meghozatalának elősegítése volt.

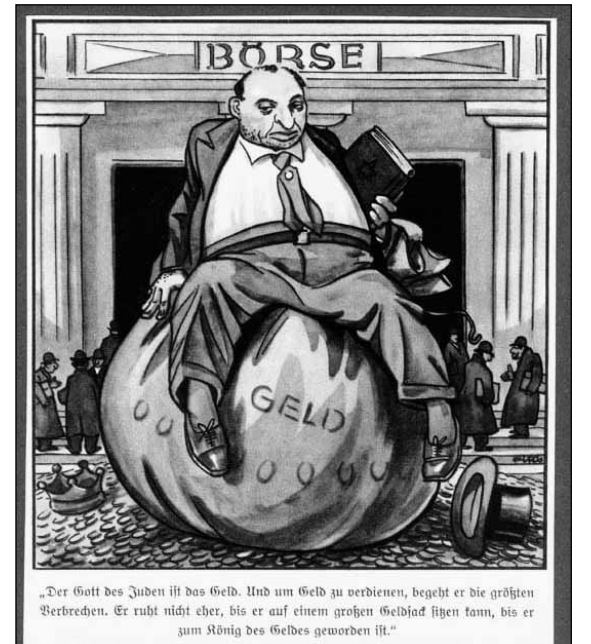

A mű 6 rendre oszlik: 1. A mezőgazdasággal kapcsolatos adózási és jótékonyági törvények. 2. Ünnepek. 3. Női jog. 4. Polgári és büntetőjog. 5. Áldozatok. 6. Rituális tisztasági törvények.

Minden rend több traktátusból (összesen 63-ból) és minden traktátus több fejezetből áll. Az 5422 oldalas „könyv” a hagyományos zsidóság vallási irodalmának szerves és el nem hagyható része.

Maga a Talmud szó tanulmányt jelent, és legfőképpen rituális és jogi döntéseket találunk benne, ám régi hagyományokat, bölcséleti gondolatokat, mondákat, földrajzi, csillagászati, orvostudo-

A Talmud szerkesztése a polgári időszámítás szerinti ötödik században zárult le Babilóniában, ahol a legnagyobb zsidó közösség élt annak idején.

Különös kegyelet a rabló édesanyja iránt

(MTI) A három műkincset Krakkó egykori kormányzójának felesége lopta el egy palotából. Most pedig a hat gyereke közül a negyedik adta vissza Lengyelországnak. Hasonló gesztus korábban valószínűleg nem volt még.

Krakkó egykori náci kormányzójának, Otto Wächternek a fia adott vissza Lengyelországnak három olyan műkincset, amelyet édesanyja a krakkói Potocki-palotából lopott el a második világháború alatt.

A 78 éves Horst Wächter, a néhai SS-tábornok hat gyereke közül a negyedik, a krakkói vajdasági kormányzói hivatalban adta át a három műalkotást: egy festményt a Potocki-palotáról, egy asztallapba beleapplikált térképet a 17. századi Lengyelországról, és egy Krakkót a reneszánsz idején ábrázoló metszetet.

„Valószínűleg ez az első eset, hogy a legfontosabb náci megszállók családjának egy tagja visszaszolgált olyan műkincseket, amelyeket a háború alatt loptak el Lengyelországból” – mondta az átadási ceremónián Ryszard Czarnecki, az Európai Parlament alelnöke.

A Jog és Igazságosság (PiS) nevű lengyel kormánypárt tagja reményét fejezte ki, hogy a gesztus más családokat is a lopott műkincsek visszaszolgáltatására készítené.

Wächter ellentételezés nélkül adta vissza a kincseket Krakkónak, de nem tanúsított különösebb megbánást családja nevében. Azt mondta, hogy csupán 1985-ben elhunyt édesanyja emléke előtt tiszteleg a gesztussal.

Az egyik visszaadott műalkotás, Julia Potocka (1818–1895) grófnő egy kis festménye Artur Potockit ábrázolja, amint a palota erkélyéről búcsút int hirtől távozó rokonainak. Horst Wächter szerint anyja szerette ezt a képet, mindig abban a szobában tartotta, amelyben éppen lakott. Az asszony a Potocki-palotából vitte el a képet, ahol kormányzóvá kinevezett férje hivatalát berendezték.

A My Nazi Legacy című 2015-ös dokumentumfilmben Otto Wächter fia elismerte, hogy anyja „büszke náci” volt. Meg volt győződve arról, hogy férjének igaza volt, helyesen cselekedett, és soha egy rossz szót sem szólt róla. Horst Wächter úgy tartja, hogy apja csak egy fogaskerék volt a náci gyilkológépezetben, nem terheli felelősség azért, amit tennie „kellett”.

A The Guardian című brit lap szerint Julia Potocka festményét Horst Wächter már évekkal ezelőtt megpróbálta visszaadni a Potocki családnak, de annak tagjai nem voltak hajlandók szóba állni egy náci fiával. A restitúció végül Magdalena Ogórek lengyel politikai és történész közvetítésével jött létre, aki kutatásokat végzett egy Otto Wächterről szóló könyvhöz, és több interjút is készített az Ausztriában élő Horst Wächterrel.

Wächter parancsára 1940-ben 68 ezer zsidót úztek el Krakkóból, a rákövetkező évben pedig gettóba terelték a megmaradt 15 ezer zsidót. Az általa elrendelt kivégzések azután is folytatódtak, hogy 1942-ben Galícia kormányzója lett.

Wächter 1949-ben rejtélyes körülmények között halt meg Rómában, ahol arra várt, hogy más náci szökevényekhez hasonlóan a Vatikán őt is Dél-Amerikába menekítse.

MEGJELENT!

Róna Tamás és Nógrádi Gergely:

Sálom!

és

Mázel tov!

Zsidó hittankönyv I. és II. része

A köteteket legkényelmesebben
megrendelheti a
WWW.ZSIDOKONYVEK.HU
webshopban.

Az ár kötetenként
3570 Ft.-

Pozitív gesztusok az egyik oldalon, fenyegető árnyékok a másikon

– Szóvá tette Orbán Viktor, hogy a kormány egyik évben be tudja tiltani a náci felvonulást, a másikkal pedig képtelen erre

– Politikai aberrációnak tartaná, ha a Fidesz vagy valamelyik baloldali párt szövetséget kötne a Jobbikkal

– Nem lehet csak a holokauszton és az antiszemitizmuson keresztül megélni a zsidóságot – interjú

problémáknak valaki más az oka, s ha nem mi magunk, magyarok: hol a labancok, hol a kommunisták a hibásak – vagy éppen az idegenek. És tudjuk saját történelmünkben, ha a társadalomban elkezdnek beszélni az idegenekről, az sokszor magukat a zsidókat jelenti. Hiszen a 20. században az idegen szó jellemzően a zsidó szinonimája volt. A felelősségteljes, a rengeteg kibeszéletlen történet felszít

kodásról, kórházi ellátásról vagy bármi másról.

– Az EMIH is valós.

– Hadd hozzak egy példát. Az EMIH minden hónapban 500 adag sötétet oszt szét. Ami dicséretre méltó. Mi 250 adag ételt viszünk házhöz – de naponta. Azaz havonta 7500 porciót osztunk szét a rászorultaknak. A Mazsihisznel azonban ez nem médiaesemény.

– Azért az EMIH médiaszereplésének gerincét az adja, hogy a szélsőségesek elleni küzdelemről és az antiszemitizmus visszaszorításának szükségességéről beszél. Ez is médiamenet?

– Hadd kezdjem messzebből. Az elmúlt rendszerben a vallást, a hitéletet a templomok falai közé szorította a hatalom. Kizárólag a zsidó közösségek engedélyezték civil aktivitásokat: küzdhetünk az antiszemitizmus ellen, illetve megemlékezhettünk a holokausztról. A Mazsihisz ezzel az örökséggel lépett át a rendszerváltáskor a demokráciába. Sokáig és sokan kritizáltak bennünket, mondván: pusztán ezzel a két aktivitással nem lehet zsidó közösséget építeni. Egyik legnagyobb kritikuskunk az EMIH volt. Mára sokat változott a helyzet. A Mazsihisz arra törekszik, hogy kulturális eseményekkel, közösségi szolgáltatásokkal, gyerekprogramokkal és a vallás tradícióival szólítsa meg a zsidókat. Az EMIH sok kampányát pedig az antiszemitizmusról építi. Érdekes lenne szembesíteni őket saját korábbi kritikáikkal.

– Akkor az antiszemitizmus elleni küzdelem már „elavult”?

– Szó sincs róla! Ha van antiszemitizmus, határozottan fel kell lépni ellene.

– Ez mit jelent a mindennapokban?

– Hogy következetesen kell cselekedni, de célszerű elkerülni a hisztérikus reagálást. Igaz, higgadságunkat gyakran félreértik. Pedig folyamatos hisztériakeltéssel gyengül az érdekvédelmi képesség. Mindenestre nekünk akkor is meg kell szólalunk, ha náci felvonulást látunk, és akkor is, ha bármelyik médiumban antiszemita tartalmú írások észlelünk – amint egy „kormányközeli” mondonál éppen a minap történt.

– Pedig pont azt hányták a Mazsihisz szemére, hogy nem veszi komolyan a náci vonulást.

– Hadd szögezzem le: a felvonulás botrányos volt és gyalázatos. A Mazsihisz ezt a véleményét azonnal közleményben tudatta a társadalommal. Közben két parlamenti párt feljelentette a rendezvény szervezőit. Újabb feljelentéssel csak annyit értünk volna el, hogy a feljelentéseket összevonja a nyomozó hatóság. Nem akarunk azon versenyezni, hogy ki tiltakozik először, ki adja be elsőként a feljelentését. A tartalmi kérdéseket fontosabbnak tartjuk: ezért személyesen jeleztem a miniszterelnöknek, hogy a náci felvonulás elfogadhatatlan. A magyar nemzet egészének borzalmas károkat okoz – zsidóknak, nem zsidóknak egyaránt.

– Megéri ezt elmondani a miniszterelnöknek? Hiszen az, hogy egyik évben be lehet tiltani egy neonáci vonulást, a másikkal meg nem, azt jelzi: a politika érdeke diktál. Ami idén az, hogy a Fidesz egybetolja a neonáciakat a Jobbikkal, így csökkentve utóbbi támogatását – ehhez szükség volt a masírozásra, így nem tiltották be az akciót.

– Magyarország miniszterelnökével folytatott személyes találkozásom során sérelmeztem, hogy nem sikerült elejét venni a felvonulásnak. Orbán Viktor megígérte, mindent elkövet, hogy ilyesmi Magyarországon ne történhessen meg, a jövőben a szaktárca megtalálja a módját a náci rendezvények betiltásának. Ennél sokkal többet – az eseményeket követően – elérni nem lehetett.

– Figyelembe véve, hogy a kormány betilthatta volna a vonulást, de nem tette, kit és milyen pártokat tekint a Mazsihisz szélsőségesnek?

Heisler András

Fotó: Üveges Zsolt

Heisler András, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (Mazsihisz) elnökével

– A libik országában startupokat mosott el egy gát; Kalifornia védemokrata bázis, de jól megszívarták magukat – ez a két mondat a 888.hu-n arról szól, hogy átszakadt egy völgygát, és majdnem 190 ezer embert ki kellett telepíteni. Mit üzen egy vallási kisebbség vezetőjének, hogy a hatalom lapja gyűlöletbillogokkal igazítja el olvasóit a világban, és az emberi szenvedés sem számít, ha valaki mást gondol, mint a magyar kormány?

– Valószínű, nem erre a válaszra vár...

– Mire várok?

– Szóval nekem azt üzeni, sok még a tennivaló Magyarországon. De Európában, sőt az egész nyugati világban is azonos folyamatok zajlanak: indulatok kavarnak a kisebbségek – többek közt a zsidóság – körül. Nem kérdés, tenni kell valamit.

– Kész receptje van?

– Nincs. De az biztos, hogy párbeszédre, információadásra van szükség, meg kell magunkat mutatni a világnak, ismertetni értékeinket, az együttélés történelmét, s fontos szerepe van az oktatásnak.

– Mindegy, milyen szűrőn keresztül mutatják meg magukat? Rá lehet például bízni az emlékeztetőpolitika alakítását (lásd például Sorsok Háza) arra a hatalomra, amelyik ilyen kirekesztő-bélyegző stílusú orgánnumokat hozott létre?

– Nemrég egy konferencián kellett előadást tartanom. Ott felsoroltam, milyen pozitív gesztusokat tett felénk a kormány az utóbbi években: támogatta zsinagógák felújítását, segített rendbe hozni temetőinket és finanszírozni szociális intézményeinket – no és a politikai gesztusok...

– Nevezetesen?

– Maga a holokauszt-emlékév, a Wallenberg-év, felvállalta az IHRA (kormányok közötti szervezet a holokauszt emlékezéséről) elnökségét, megtagadta a vitatott területekről érkező izraeli áruk bojkottját. De Hollandiában például a kóser vágást is be akarják tiltani állatvédelmi szempontokra hivatkozva; máshol, szintén uniós országban, a körülmételessé nem engedné az állam. A magyar kormány mindeközben jelezte, mindkét tiltást a vallásszabadság részeként tartja, így semmiképp nem lép ellene.

– Akkor nincs semmi baj?

– De van, csak a diagnózist pontosan kell felállítani. A gondjaink többsége az emlékeztetőpolitika kapcsán jelentkezik. Magyarországon az utóbbi százötven évben kialakult az „önfelmértés kultúrája”: mindig minden

ZSIDÓ VILÁGHÍRADÓ

Bulgária

A Salom zsidó szervezet, különböző civil mozgalmak, valamint az orosz, az amerikai és más nagykövetségek tiltakozása ellenére a szélsőjobboldali Bolgár Nemzeti Unió kezdeményezésére ismét megrendezték Szófiában a Lukov-menetet, amit 2003 óta minden évben megtartanak. A sovinszista és antiszemita nézeteiről hírhedt Hristo Lukov tábornok szorosban együttműködött a náccikkal, és a nacionalista szellemiségű Nemzeti Légión vezetője volt. A múlt század harmincas éveiben a hadügyminiszteri tisztséget is betöltő Lukovot a bolgár ellenállók 1943-ban meggyilkolták. A felháborító „megemlékezés” kapcsán *Irit Ilian* izraeli nagykövet kijelentette, hogy „a kisebbségek, a zsidók és a bevándorlók ellen gyűlöletet keltő demonstrációknak nincs helyük a demokratikus közéletben”. *Alexander Oscar*, a Salom elnöke szerint „a felvonulás szégyent hozott az Európai Bizottság soros elnöki tisztségét a jövő év első felében betöltő Bulgáriára”. A Zsidó Világkongresszus is tiltakozott a neonáci rendezvény ellen.

Oroszország

A Holokauszt Emléknapi és Leningrád német blokádja szétverésének évfordulója alkalmából *Valentina Matvjenko*, az orosz Szövetségi Tanács (a parlament felsőháza) elnöke több magas rangú állami vezető kíséretében felkereste a szentpétervári zsidó hitközséget és látogatást tett a Korál Nagyzsínagógában. A templomban rendezett ünnepségen a résztvevők megemlékeztek a véz-korszak áldozatairól és a háború alatt meghalt zsidó katonákról. *Matvjenko* beszédében kijelentette, hogy „nem felejtjük el a gyűlölet és a barbárság áldozatait, de a gonosz szellemiség napjainkban is létezik”.

Valentina Matvjenko. Rendszeresen látogatja a zsidó közösséget

Az elnök a látogatás során beszélgetést folytatott több zsidó háborús veteránnal és a közösség vezetőivel. Az ünnepség után megtekintette a közelmúltban helyreállított kistemplomot. *Valentina Matvjenko* korábban Szentpétervár kormányzójaként az őszi nagyünnepek előtt rendszeresen felkereste a zsidó közösséget.

Franciaország

A Simon Wiesenthal Központ bírálta a Németország és a Palesztin Hatóság között létrejött sportegyetműködési megállapodást. Az egyezményt *Dzsibril Rajub*, a Hatóság Legfelső Sporttanácsának elnöke írta alá, aki lelkes támogatója az izraeliek ellen elkövetett merényleteknek. A legutóbbi terrorhullám során *Rajub* gratulált a gyilkosságok elkövetőinek, akiket hőskönek nevezett. Felháborodást okozott az is, hogy a német támogatást élvező Palesztin Labdarúgó Szövetség egyik fontos programját a 125 ember haláláért felelős *Abu Dzsihad*ról nevezték el. A palesztin sportlétesítmények és stadionok általában az izraeliek ellen támadó terroristákról, köztük az 1972-ben a müncheni olimpián rendezett vérfürdő szervezőiről kapják a nevüket. A nyilatkozat hangsúlyozza, hogy a Palesztin Hatósággal aláírt megállapodás éles ellentétben van a Bundestag határozatával, amely ellenzi, hogy a német támogatást a terrorizmust segítő szervezetek tevékenységére fordítsák. A Simon Wiesenthal Központ *Angela Merkel* kancellár közbenjárását kérte, hogy a sportmegállapodás addig ne lépjen életbe, amíg gyilkos merényletek elkövetőinek neveit visszelik a palesztin sportlétesítmények és rendezvények.

Kovács

– Azokat, akik kirekesztő eszméket vallanak és képtelenek megbékélni mások véleményével, bórszínével, hitével, magával a mássággal. A Jobbik csúcsvezetésének retorikájából ugyan eltűntek a kirekesztő megnyilvánulások, de egyértelműen látszik, hogy a Jobbik táborában iszonyatosan erős a rasszizmus: a párt támogatóinak jelentős része cigányellenes, zsidóellenes, melegellenes, és mindenféle kisebbséget ellenségnek tart.

– És miképp kell ezt kezelni? Egyesek az azonnali nyilvános „beállást” favorizálják, mások a „tudomást sem venni róla” elvet vallják.

– Arra gondol, hogyan reagált a Mazsihisz, illetve az EMIH Vona Gábor levelére?

– Többek között.

– Kaptunk egy chanukkai üdvözlőt. Nem válaszoltunk rá, mert akkor óhatatlanul párbeszédbe bocsátkozunk velük. Szélsőséges szervezetekkel a Mazsihisz nem kíván párbeszédet folytatni. A Jobbiknak van egy sötét és rémes múltja. Nagyon nagy munka lenne ettől megszabadulnia.

– Más zsidó szervezetek – például az EMIH – az aktív konfrontációt választották.

– És volt értelme? A Jobbik táborával láthatóan nem csökkent, inkább agresszívabbá vált. Nem konszolidálódott, hanem ordasabb lett. Rádadásul a „szép” üdvözlőt küldő Vona Gábor is rájátszott erre: az EMIH-nek kül-

dött második levele már számos antiszemita kitéltet tartalmazott.

– Politikológusi vélemények szerint a Fideszt nem lehet más jobbról előzni, ezért van a Jobbik bajban. Ez viszont azt feltételezi, hogy a kormánypárt szavazói között is tömegével akadnak szélsőségesek. Ön szerint a Fidesz szélsőséges párt?

– Nem. De azt jeleztem Orbán Viktor, hogy közösségünket fájdalmasan érintené, ha bármikor létrejönne egy Fidesz-Jobbik koalíció. Legalább olyan rosszul érintené Magyarországot is, így magyar állampolgárokként sem tudnánk elfogadni egy ilyen forgatókönyvet. A miniszterelnök szerint azonban ez kizárt – s ezt korábban már sok fórumon megerősítette. De hadd tegyem hozzá: ugyanolyan politikai aberrációnak tartanom, ha a baloldal lépne koalícióra a Jobbikkal. S ez nem pártpolitizálás – attól következetesen tartózkodunk –, hanem értékelvű megközelítés. Vallási tradícióink szerint ugyanis a különböző entitásokat mindig szét kell választani. A valóság zsidó ember szétválasztja étkezőkora a tejest a húsostól, ruházatban a gyapjút a lentől, zsinagógáinkban a nőket a férfiaktól. Azt tartanánk helyesnek, ha a demokratikus és a szélsőséges entitások a közéletben elválasztódának, és a szélsőséges erők kiszorulnának belőle.

Nagy B. György / Vasárnapi Hírek

IZRAELI SZÍNES

Elhunyt David Rubinger, Izrael legendás fotója

Elhunyt 92 évesen David Rubinger, Izrael legendás fotója, első évtizedének krónikása – közölte az MTI.

Az 1997-ben Izrael-díjjal, az ország legjelentősebb kitüntetésével elismert fotóművész 1924-ben született Bécsben Dietrich Rubinger néven. Tizenöt

évesen, 1939-ben, szűkebb családjából egyedül menekült Palesztinába az Ausztriát anektáló náci elől.

Először egy kibucban telepedett le, majd a második világháborúban a brit hadsereg égisze alatt működő Zsidó Brigádban harcolt a fasiszták és szovetségek ellen. 1951-től dolgozott fotóriporterként.

Rubinger legismertebb képe az izraeli ejtőernyősöket ábrázolja, amikor 1967-ben Jeruzsálem óvárosát elfoglalták Jordániától, és több évtized után elsőként, megilletődve álltak a Siratófal előtt. Ez a kép az Izrael számára a zsidóság szent városát, Jeruzsálemet megszerző hatnapos háború szimbólumává vált.

Izraelben a korszak legendás Rubinger-képei közt tartják számon a konyhájában kötényben mosogató Golda Meir miniszterelnökről és a sikeres entebbei túszmentő akció után a kommandósokat ünneplő tömegről készült felvételeket.

Hosszú karrierje során mintegy félmillió képet készített, kamerájával elkísérte a katonákat háborúba, Libanonba, a Sinai-félszigetre. Évtizedekig a Time magazin helyi szakembere, harminc éven át az izraeli parlament, a kneszt hivatalos fotója volt.

„Mégbizom Rubingerben, noha nem rám szavaz” – mondta róla Ariel Sharon miniszterelnök, utalva a fényképész baloldali nézeteire.

A művészt szűk családi körben temették el.

Fotó: Gabi Neuman

Hazatértek „Menáse fiai”

Könnyes ölelések a Ben Gurion repülőtéren: újabb 120 indiai zsidó érkezett meg „Menáse fiai” közül Izraelbe, sokan évtizedek után találkoztak újra a családtagjaikkal. A 7000 fős közösség egytizede, 700 indiai zsidó települhet a tervek szerint év végéig Izraelbe.

Két csoportban érkeztek, hangosan énekelve, táncolva léptek az ország területére, a reptéren sokukat már várták a rokonaik. Voltak közöttük, akik „egy 200 éves álom valóra válásáról” beszéltek. „Annyira régen szerettem volna már jönni... most végre itt vagyok. Olyan csodálatos” – nyilatkozta a csoport egyik tagja, Sarah, a ynetnewsnak.

Már a repülőtéren megkapták az érkezők új személyi okmányait, és elindultak ideiglenes szálláshelyeikre:

még le kell zárniuk a betérési procedúrát, aztán alighanem északra, Názaretbe fognak költözni.

Ez egyértelművé teszi majd a magukat hagyományait szerinti zsidónak, Izrael egyik elveszett törzse leszármazottainak tartó csoport „Menáse fiai” vallásjogi státuszát: ehhez a közösséghez tartoznak az újonnan érkezettek.

Menáse fiai közül már kétezeren élnek Izraelben, idén további 700 ember csatlakozik hozzájuk a zsidó világ hasonló közösségeit segítő Shavei Israel nevű szervezet vezetője, Michael Freund rabbi szerint. A következő évek során reményeik szerint a teljes, körülbelül 7000 fős közösséget le tudják telepíteni Izraelben, „ahová tartoznak”.

mazsihsz.hu nyomán

Négy és fél év korrupcióért

(MTI) Négy és fél év börtönre ítélték a korrupcióval és csalással vádolt Jona Mecgert, Izrael volt főrabiját – jelentette az izraeli média.

Mecger januárban vádalkut kötött, amelynek keretében beismerte a megvesztegetést és a csalást, és három és fél éves börtönbüntetésben, valamint ötmillió sékeles bírságban állapodott meg az ügyészséggel.

Azonban a bíró a börtönbüntetés hosszát túlzottan enyhének tartotta, és felemelte egy évvel, mert indoklása szerint vádalku nélkül háró évvel határozott kilenc évig terjedő büntetés járt volna az elkövetett tettekért, és szerinte hét év lett volna a kívánatos.

A vádak szerint Mecger mintegy tízmillió sékel kenőpénzt fogadott el, amelyből hétmillió sékel az ő zsebében landolt. Százalékos volt a köztetésével különböző szervezeteknek küldött adományokból, s hivatalának előnyeit kihasználva jelentős pénzekhez jutott. A 2015 októberében benyújtott vádirat alapján a főrabbi megvesztegetési pénzeket fogadott el a zsidó vallásra való áttérésért, és adócsalást is elkövetett, amikor az áldásokért és esketésekért kapott pénzeket nem valotta be az adóhatóságnak.

Jona Mecger 2003 és 2013 között, majdnem tíz évig volt a két izraeli főrabbi egyike, az askenázi, vagyis az Európából származó zsidók ügyeinek felelőse, míg a másik főrabbi – jelenleg Jichák Jozsef – a Közel-Keletről és Afrikából származó (szefárd) zsidók ügyeiért felel. Hivatali időszaka végén az ellene felmerült korrupciós vádak miatt előbb átmenetileg felfüggesztette hivatalának ellátását, majd lemondásra kényszerült.

Izrael történetében először ítélték el ilyen magas rangú vallási méltóságot.

Megtalálták a 12. barlangot

(MTI) Megtalálták a Holt-tengernél a 12. olyan barlangot, amely egykor holt-tengeri tekercseket rejtett.

Ez idáig úgy hitték, hogy csak 11 barlang rejtett ősi kéziratokat. A kutatók elmondása szerint a 8. barlanghoz hasonlóan tekercseket nem, csak azok tárolására szolgáló edényeket, edénydarabokat találtak. Emellett tekercstörödékekre, tekercsekre összetartó zsinegre és egy bőrdarabra bukkantak, amely egy tekercs része lehetett.

„Ez az izgalmas ásatás az újabb holt-tengeri tekercsek utáni kutatás legnagyobb eredménye az elmúlt hatvan évben” – mondta Oren Gufeld, az ásatás vezetője, a Héber Egyetem régészeti intézetének munkatársa, amikor bejelentették a felfedezést.

„Bár végeredményben nem találtunk tekercset, csak egy feltekert pergamendarabot egy edényben, a leletek kétségkívül arra utalnak, hogy a barlangban tekercsek voltak, amelyeket aztán elloptak” – tette hozzá a szakértő.

A ritka pergameneket a 20. század közepén lopták el, vélhetően helyi pástorok – közölte a Jeruzsálemi Héber Egyetem és a virginiai Liberty Egyetem. A barlang a Jerikótól 15 kilométerre délre fekvő ősi település, Khirbet Kumrán nyugati sziklájánál található, ahol 1947 és 1956 között tizenegy barlangot találtak. Az úgynevezett holt-tengeri tekercseket a 6. század közötti írott tekercsek a legrégebbi ismert bibliai tárgyú kéziratok, amelyeket i. u. 68-ban rejtettek el a római hadsereg elől 11 barlangban a Júdeai-sivatagban.

A héber, illetve keresztény bibliai kánonba bekerült szövegek mellett apokrif írásokat is tartalmaznak, valamint megtalálhatók közöttük a tekercsekkel összefüggésbe hozott zsidó közösség – a hagyományos értelmezés szerint az esszénusok – belső szabályzatai és hiedelmek is. Az eredeti kéziratokat az Izrael Múzeumban őrzik. 1947 és 1956 között összesen 981 szöveget tártak fel, a felbecsülhetetlen értékű dokumentumok bepillantást engednek a Jézus korabeli zsidó közösség és a korai keresztények életébe. A tekercsek jelentős része nem egybefüggő darabban, hanem apró töredékekben maradt fenn, azóta tudósok nemzedékei dolgoznak a szövegrészletek összeállításán.

Forrás: AFP/Gali Tibbon

Holt-tengeri tekercsek a Jeruzsálemi Izrael Múzeumban

Bemutatjuk a rabbikat: Kardos Péter

A rabbikat bemutató sorozatunk első írása Kardos Péter főrabbiról, a Budapesti Rabbiság – Mazsichsz Rabbistestülete doyenjéről, az Új Élet főszerkesztőjéről szól, erről a ragyogó humorú, sokat látott emberről, akiből sugárzik az életbölcesség és az életöröm.

Kardos Péter főrabbi személyiségének egyik legfőbb varázsa a humora, az a ragyogó, de belül, a lélek mélyén mégis fekete humor, amelynek fényét az ironikus életöröm adja, sötét mélységét pedig az életpaszlatat táplálja. Nemcsak ritka szellemes társalgó, akinek nyolcvan fölött is úgy vág az esze, mint a borotva, de – éppen morra, életöröme és életpaszlatlata miatt – egyúttal igen bölcs szellemi partner is, akinek sőt minden mondatból, hogy őt már nemigen lehet zavarba hozni semmivel. Éppen ellenkezőleg: ő az, aki egy-egy jól eltalált szóval, kifordított-befordított szófordulattal képes meglepni beszélgetőpartnerét.

Ha készen leszek, átküldöm az anyagot, hogy nézd át, jó? – mondom neki, amikor beszélgetésünk elején bekapcsolom a diktafont, mire megcsillan a szeme, s már érkezik is a szikrázó rípszó:

S hogyan küldöd át? Hanggal együtt? Vagy csak a szöveget? Mert az egyikhez szemüveg kell...

Hát hogyan lehet ilyen kezdés után komoly életinterjút készíteni egy ósz hajú, pátriárka korú, mégis szálegyenes tartású főrabbial? Elárulom: sehogy. Amikor áhítatos képpel megkérdem tőle, hogy gyermekkorában miféle elhivatottság terelte őt a rabbiság felé, megint csak fölszikkrik a szeme, s jön a poén:

Még hogy gyerekkoromban? Akkor ez föl sem merült, mert ortodox családból származom, ahol nem nézték volna jó szemmel, hogy neológ rabbi akar lenni a gyerek. Ez nagyjából olyan megítélés alá esett volna, mint ha papának készülök a Vatikánba. Sőt. Azt talán még el is nézték volna. Na de hogy neológ rabbi legyek??? A Kazinczy és a Dob utca környékén mozoghattam, nekem a neológ Síp utcai körzet már tiltott területnek számított.

A szűk családból édesapját érezte magához a legközelebb, s mint mondta, az édesapja hatása, majd elvesztése, a mártírimsága miatt érzett fájdalom tette őt olyanná, amilyené vált: elérhetlenné. A főrabbi az élethetlenség alatt azt érti, hogy mindenkinek ószintén megmondta, amit gondolt – s ez, lássuk be, nem éppen a legmegfelelőbb stratégia a karrierépítésben.

S hogyan lett az élethetetlen fiatalemberből mégis rabbi?

Ötvenégyben érettségiztem a zsidó gimnáziumban, de akkor még eszembe sem jutott a rabbiképző. Lengyelországot felé orientáldtam, mert egy utazás során megismertem ott egy nagyon csinos lányt. Levelezni kezdünk, s megtanultam miatta a nyelvet, mert a fordítóirodában nagyon sokba került a fordítás. Mondhatom, hogy a lengyel nyelvet kitűnően elsajátítottam, de erre az a mentőgőz, hogy nemcsak élethetlenség és ön-bizalomhiányos voltam, hanem maximalista is. Amibe belefogtam, azt igyekeztem a lehető legjobban csinálni. A nyelvtudásomnak köszönhetően tíz évig dolgoztam lengyel-magyar idegenvezetőként. De a rabbiságra visszatérve: röviden annyi történt, hogy behívtak katonának 1956. október 25-re. A bevonulásom az ismert forradalmi okok miatt meghiúsult, csak hogy ötvenhat után megállított az utcán Scheiber Sándor, s azt mondta, mindenki kiment Nyugatra, üres a rabbiképző, fel kellene tölteni. Hát én feltöltöttem, legalábbis magammal, mert a katonaság és a rabbiság közül inkább az utóbbihoz volt kedvem.

Később rabbiként a zsinagógákban szerencsére kevésbé fenyegetett az a veszély, hogy összeveszem a kántorral, mint az gyakran megtörténik köztük, tekintettel arra, hogy én magam voltam a kántor is. Sőt, hamarabb dolgoztam kántorként, mint rabbiként.

Okostelefon helyett...

Azt hiszem, hogy mint kántor és rabbi eléggé jól megértettem egymást magammal. A munkám során később találkoztam egy másik kántorral is, akivel bizonyos családi okok miatt szintén jól kijövök: ő a fiam, aki szintén kántor lett.

Kardos Péter 1946-ban a Kazinczy utcai ortodox templom kórusában ismerkedett meg a liturgia alapelemeivel. Kamaszként – lírai tenorként – Gottschall Jakab énekmester, karmester és zeneszerző tanítványa volt, majd az ortodox stílust Fisch József mellett sajátította el, a huszadik század legkiválóbb magyar kántorának tart. A nála tanult dallamok nagy részét évtizedek óta éneklí, s tudomása szerint utolsóként. Mint egy interjúban megjegyezte: „ha elmegyek, ezek a niszachok örökre elfelejtődnek”, ám szerencsére a Kazinczy utcai ortodox zsinagóga liturgikus dalait egy, a közelmúltban megjelent CD-lemez őrzi. De nemcsak hanglemeze, könyve is van: emlékeiről és munkásságáról könyvet írt Síp utcai kevert

Kardos Péter 1936. május 11-én megszületik Kösztzenbaum Péter néven a Dob utca 86. alatt. Édesanyja Weisz Margit régiségkereskedő, édesapja Kösztzenbaum Sándor hivatalnok. 1942 szeptemberében kerül a Dob utcai általános iskolába Deutsch Gábor bácsi társaságában: akkor ők még nem tudták, hogy ez a hónap bevonul Budapest zsidó történelmébe. 1944-ben, Istennek hála, életben marad, ma ezt is ünnepeljük. 1958-ban – Scheiber Sándor utcai felkészését elfogadva – rabbi- és kántortanuló lesz, dobozgyártó munkási hivatását ugyanakkor feladja az addig mutakozó szép eredmények ellenére. Ez volt élete legnagyobb döntése, csak a dobozgyártó bányatársaságban, ahol 50 évvel ezelőtt, megnősül. Ez is élete-életük legjobb döntése volt. 1971-ben megszületik Ági lánya, aki maga is a judaizmust választja hivatásául később. Vagy talán már születése pillanatában. Ebben az évben avatják rabbivá. Mármost az édesapát. 1972-ben a zuglói körzetbe kerül, és többé nem mozdul onnan, igaz, hogy ez az állapot még csak 44 éve tart. 1977-ben megszületik Laci fia, későbbi kántorkollégája is. 1987–88-ban 15 hónapot Svédországban tölt rabbiként, vagyis akkor, amikor a világnak szüksége van rá, mégiscsak kimozdul Zuglóból. De csakis olyankor. 2005 februárjában házasodik Ági, Kardos rabbi személyesen adja össze ezt az ifjú párt is. 2005-ben megszületik Eszter unokája.

Forrás: a Mazsichsz.hu „Kardos Péter 80 – Mazel Tov – Echajim rebbe!” című cikke (2016. május 12.)

címmel (Gabbiano Print Nyomda és Kiadó Kft.), amely 2014-ben jelent meg.

Az Új Élet szerkesztőségében 1973 óta dolgozik. Pályája elején sok-sok interjú készített holokauszt túlélőkkel, mint mondja, újságíróknak vették föl, de végzett rab-

bi létére inkább „kifutófiúnak” érezte magát.

Úgy ment a szerkesztés, hogy szóltak nekem, te, Péter, itt lakik a Régi posta utcában a paplanos Weisz bácsi, aki megjárta Auschwitzot, menj oda, és csinálj vele egy interjút. Odamentem, megcsináltam, leadtam. Később Szilágyi György, a humorista lett a főszerkesztő, s ugyanez a módszer működött az ő vezetése alatt is, azzal a különbséggel, hogy neki köszönhetően akkor már bohóckról is írt a lap. Tudom, profánul hangzik, hogy egy vallási újságba bekerülhettek bohócok is, de elárulom a kapcsolódási pontot: írtunk a híres Zoli bohócról, aki sajnos Mengelével is találkozott. Egyébként a szerkesztőségben nem egyedül voltam végzett rabbi. Az enyémmel hasonló, „kifutófiú” státuszban ott kezdett Domán István rabbi is, aki később főszerkesztő lett.

Mivel a beszélgetésünk során szóba került, hogy ötvenhatban sokan eltávoztak az országból, megkérdtem a főrabbit, hogy neki vajon nem állt-e szándékában Nyugat-Európába vagy Izraelbe költözni, mire Kardos Péter bólintott:

Dehogyisnem! A vágy megvolt bennem, de szerencsém volt, és itthon maradtam.

Egy pályázat révén egy évet tölthetett a jóléti Svédországban, de úgy elment a kedve tőle amiatt, hogy a kinti magyarok és svédek akaratára ellenére rögtön bevándorlóként kezelték, hogy dacból nemet mondott. Holott – maximalista lévén – kitűnően beszélt svédül.

Elvárták tőlem, hogy essek hasra a nyugati színonváltól, s nem is képzelték, hogy a pályázati idő lejártával inkább hazajövök. Még szép, hogy hazajöttem. Ami pedig Izraelt illeti: amikor alijázni akartunk a feleségemmel, az egyik kibucban az ottani munkához öregek ítélték, holott még csak negyvenéves voltam. Hazajöttünk, én pedig alig vártam, hogy tényleg megöregedjek végre. Így már elmondhatom magamról, hogy hiába is akarnék én már alijázni. Hiszen öreg vagyok hozzá!

Kardos Péter országszerte híres kiváló stílusban megírt prédikációiról. Volt olyan eset, amikor egy prédikációjáért – amely a magyar kormány több tagjának jelenlétében hangzott el – olyan nyílt színi tapsot kapott, amelyet színházban hallani. Beszélgetésünk során akkor komolyodik el, amikor arról kérdezem, hogy rabbiként ki volt a példaképe.

Scheiber Sándornál nem született Magyarországon nagyobb rabbiegyéniség. Megkerülhetetlen alakja a magyar zsidó életnek és zsidó tudománynak. Nem az a fajta rabbi volt, aki a zsinagógában hatalmas patosszal mondta a semmit. Ő az előre leírt beszédeit olvasta föl, de olyan írásokat ám, amelyekben minden egyes szónak, jelzőnek és ragnak helye volt. Csodálatos ember volt, és nagy tudós. Rabbiként olyan próbáltam lenni, mint ő, mert azt tanultam tőle, hogy a teátrális szónoklásnál többet ér a pusztá beszéd. Főleg akkor, ha van mit mondani, és akad még, aki meghallgatja.

Szöveg és fotó: Kácsor Zsolt

„Szétszedik” Auschwitzot

Egyre több kárt okoznak a turisták Auschwitzban: sokan összefirkálják a priccseket, és „szuvenírként” magukkal viszik az egykori megsemmisítő tábor egy-egy darabját.

Auschwitz-Birkenauban a becslések szerint 1,1 millió ember, nagyrészt különböző országokból deportált zsidó pusztult el 1940 és 1945 között. A náci Németország által létrehozott legnagyobb haláltábor magyar áldozatainak száma több százezerre tehető, őket 1944. május 15. és 1944. július 9. között deportálták Magyarországról. Ott gyilkolták meg a lengyel politikai és szellemi elit 85 ezer nem zsidó képviselőjét, 20 ezer román, 15 ezer szovjet hadifoglyot és 12 ezer, különböző országokból származó nem zsidó foglyot is.

A volt haláltábor területén 1947-ben létrehozott állami múzeumot évente milliók látogatják, amivel az intézmény vezetése szemmel láthatóan nem nagyon tud mit kezdeni. Néhány turista összefirkálta a priccseket és a falakat, a legtöbben a szokásos „itt jártam” feliratot vésték fel, mások pedig a szögesdrót kerítésből vagy a vasúti sínből törtek le egy-egy darabot „szuvenir” gyanánt. A múzeumi dolgozóktól származó értesüléseket „sokkoló”-nak és „barbarizmus”-nak nevezte az egyik vezető lengyel történész, Antoni Dudek, a lengyel Nemzeti Emlékezet Intézet munkatársa.

„Nem kizárólag diákok az elkövetők, a tanárok és a külföldi turisták is elvisznek ezt-azt” – nyilatkozta Piotr Cywinski múzeumigazgató a brit *The Daily Telegraph* napilapnak, hozzátéve, hogy az emlékhely területe hatalmas, 200 hektár, ahol 150 épület van, így még a múzeumi dolgozók legnagyobb erőfeszítése ellenére is lehetetlen az egész tábort ellenőrizni és felszámolni a vandalizmust.

A legismertebb eset még 2009-ben történt, amikor öt, 25 és 39 év közötti férfi leszerelte és ellopta az Arbeit macht frei (A munka szabaddá tesz) vasból készült feliratot, amit később szavakra vágva, három részben találtak meg. Legutóbb felmerült az is, hogy térfelügyelő kamerákat szerelnek az auschwitzi múzeum területére a vandalizmus megfékezésére érdekében, ám az ötletet egyelőre elvetették.

Múlt-kor

Terhére volt a közösségnek egy chábád rabbi Litvániában

Néhány éve még tömegverekedés is volt a zsinagóga falai között, aztán úgy tűnt, hogy helyreáll a béke. Nem így lett.

Robbant a feszültség a vilniusi zsidó közösségben: a lubavicsi chászidok vezető helyi küldöttét, *Sholem Ber Kinsky* rabbit kitiltották a város központi zsinagógájából.

A 22 éve a városban élő rabbi e-mailben értesült a döntésről: a vilniusi zsidó hitközség vezetője tudatta vele, hogy mindaddig nem lépheti át a zsinagóga küszöbét, amíg nem kötelezi magát, hogy betartja az ott érvényes „szabályokat és előírásokat”. *Shmuel Levin* hitközségi elnök szerint a kitiltott rabbi a sokadik szóbeli és írásbeli kérés is figyelmen kívül hagyta, nem mutatott még minimális tiszteletet sem a zsinagóga rabbija iránt.

Pár hétig úgy tűnt pedig, hogy az ellentétek elcsitultak azt követően, hogy novemberben biztonsági őrök

gátolták meg Kinsky rabbit a belépésben.

És ez még a szolidabb összeveszések közé tartozott: 2004-ben ökölharc, tömegverekedés robbant ki a zsinagóga Kinsky rabbi és a hitközség akkori rabbijának hívei között.

A vilniusi hitközség hívei az amúgy is kis létszámú zsidó közösség megosztásával vádolták a chábád rabbijait, de az előző években úgy tűnt, hogy kezd kialakulni valamiféle együttélés és együttműködés a felek között.

A közelmúltban a litván kormány által fizetett kárpótlási pénzek körüli harcokról érkeztek hírek: Kinsky rabbi úgy látta, hogy a litván zsidó közösségért végzett munkája indokolná, hogy az ő közössége is részesüljön a kifizetésekben.

A háború előtt 250 ezres litván zsidóság ma mindössze 6000 főt számlál.

mazsichsz.hu

Emlékfoslányok a Kazinczyról

és környékéről

1945–1950

Cionisták a porondon

A felszabadulás utáni néhány évben cionista csoportok alakultak, közülük a legvallásosabbnak tagja is lettem (ort. családból). Ez volt az Aguda, teljes nevén Pirché Águdat Jiszráél. Eleinte a Dob utca 35.-ben székelte, de mivel állandó összetűzés alakult ki a szemben lévő épületben működő Drroral (vallástalan szervezet), így áttettük helyünket a Holló utcába. Ott viszont a baloldali Somér tartotta gyűléseit, akik nem kedvelték a vallásos agudistákat. Megint szedtük a sátorfánkat, és a Király utca 26.-ba költöztünk, ahol a Mizrachi üggyködött. Ez a csoport, amely magát Böné Ákivának (Ákiva fiai) nevezte, állt legközelebb az Agudához. Ők voltak a horgolt kipások, mi a feketék.

E szervezetek célja az alijáztatás volt. Így a foglalkozásokon a héber nyelv és Erec története, valamint földrajza volt a fő tantárgy.

Ahogy beköszöntött a személyi kultusz idősza, kémekek nyilvánítottunk, s betiltották az összes szervezetet.

De nem eszik olyan forrón a kását! Az állam valakikkel (?) leszerződött, s így minden héten a Keletből elindult egy szerelvény csak alijázókkal.

Amikor egy ilyen alkalommal kikísértük egyik barátunkat, az indulás pillanatában elsírta magát, majd az akkori szokásoknak megfelelően zsebkendőjével integetett. Nekünk. Itt maradtunk.

A hordár ott állt mellettünk, és félhangosan megjegyezte: EZEK sírnak?

Utólag persze kiderült, Rákosiék nem kis anyagi ellenszolgáltatásért adták el hittestvéreinket Izraelnek.

Vezetőink még maradtak. Nem kellett volna. Börtön, kínzás, verés – mindez néhány évvel a holokauszt után!

Kardos Péter

APRÓ- HIRDETÉS

VEGYES

Újlipótvárosban garzonlakás turistáknak kiadó. Tel.: 226-4109.

Üzemorvosi, háziorvosi rendelés Zuglóban, Vezér u. 156. VITAPHARM. Hétfő-szerda 15-16-ig. Dr. Szigeti Miklós, tel.: 220-0230.

Műfogsorrögzítés miniplantatúmmokkal. Bp., Szt. István krt. 4. III. 1. 320-4778. www.drviragdentall.hu és www.mini-implantatum.hu

Tóthné Hűvös Katalin fogtechnikai mester. Fogsorok, hidak készítése, javítása soron kívül. Fogszabályozó, fogfehérítő. Fogászati háttér biztosított. Szolid árak. Mozdáskorlátozottakhoz hához megyünk. Hétfői ügyelet. 1013 Bp., Krisztina krt. 51. fszt. 1. Déli pályaudvarhoz közel. 06-30-222-3016, 06-1-356-9372.

Budapest központjában, több zsinagóga és nevezetesség közelében, olcsó szálláslehetőség! Már most gondoljon csoportos kirándulásra, összejövetelre, kikapcsolódásra, tanulmányútra! guruhosfel@gmail.hu, +36-1-400-8278. Nézze meg kínálatunkat!

Órajavítás, faliorák felújítása garanciával. Jung Péter, VII., Garay u. 45. 06-70-505-5620, www.jungoras.hu

Gyűjtő venne bélyeggyűjteményt, képeslapokat. 06-20-522-5690, este 06-1-322-8439.

Színes és fekete-fehér nyomtatás, másolás, plakátnyomatás, könyvnyomtatás, névjegykészítés a Mammut I.-ben (III. em. 312-es üzlet), a II., és a VI. kerületben. Messinger Miklós, 06-20-934-9523, www.rcontact.hu

Tábla Bánó Péter emlékére

Bánó Péter, a zsidó közösség oszlopos tagja két éve, 5775. svát hó 26-án távozott el közülünk.

Jahrzeitja alkalmából emléktáblát helyeztek el a nagykőrösi zsinagógában annál a padnál, ahol mindig imádkozott.

Feldmájer Péter, a Mazsihisz Közép-magyarországi Területi Csoportjának elnöke beszédében többek között hangsúlyozta, hogy az utóbbi évtizedekben nem volt olyan istentisztelet a templomban, amelyen ne lett volna ott Jákob ben Binjámín Hálévi. Csak akkor hiányzott, ha éppen Izraelben látogatta meg leányait.

A táblát a hitközség két doyenje, Róth László és Feldmájer Sándor elnök helyezte el.

Róna Tamás rabbi zsolttárt mondott az elhunyt emlékére.

Benedek Babett

Vézkorszakbeli adatszolgáltatási íveket tettek elérhetővé az interneten

Történelmi dokumentumokat, 1944-es adatszolgáltatási íveket tettek elérhetővé az interneten – közölte Budapest Főváros Levéltára az MTI-vel. Felidéztek, hogy 2015 szeptemberében különleges irategyűjtésre bukkantak egy Kossuth Lajos téri lakás felújítása során: a közfal kibontásakor mintegy hétezer oldalnyi dokumentum került elő, amelyről korábban azt hitték a szakemberek, hogy megsemmisült az 1944-45-ös ostrom alatt. Az értékes iratokat a lakástulajdonos „példamutató módon” átadta a fővárosi levéltárnak – tették hozzá.

„Mint ismeretes, a zsidónak minősített budapesti lakosságot 1944 júniusában összeköltöztették a sárga csillaggal megjelölt házakba. Ennek előkészítését szolgáltatta Budapest helyettes polgármestere 1944. május 30-án kelt rendelete, melyben valamennyi fővárosi lakás és bérleti összeírásáról intézkedett” – idézték fel.

Az adatszolgáltatási íveket a háztulajdonos vagy házfelügyelője huszonegy órában belül köteles volt kitölteni: fel kellett tüntetni a lakások lakbérét, szobaszámát, utcai vagy udvari fekvését, valamint a háztulajdonos és valamennyi bérleti nevéét, „zsidó” vagy „nem zsidó” mivoltát.

Budapest Főváros Levéltára a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával elvégezte a kimagasló történelmi értékű dokumentumok digitalizálását és feldolgozását.

Pence: Nincs helye az antiszemitizmusnak Amerikában

Az Egyesült Államokban nincs helye a gyűlöletnek, az előítéleteknek, az erőszaknak és az antiszemitizmusnak – jelentette ki Mike Pence amerikai alelnök abban a Saint Louis-i zsidó temetőben, ahol mintegy 170 sírkövet rongáltak meg egyelőre ismeretlen vandálok – közölte az MTI.

Az alelnököt Missouri állam kormányzója is elkísérte a zsidó temetőbe. Pár órával korábban Pence hitvány, vandál cselekedetnek nevezte a történeteket.

Egyes zsidó közösségek képviselői

az esettel kapcsolatban úgy nyilatkoztak, a rongálás annak bizonyítéka, hogy Donald Trump elnöké válassza felbátorította az antiszemákat. Trump tavalyi elnökválasztási kampányát több rasszista csoport is támogatásáról biztosította, de a későbbi elnök rendre elhatárolódott tőlük. Trump elnöként most első alkalommal ítélte el a zsidó közösségeket ért támadásokat és fenyegetéseket.

Közben egy internetes oldalon az amerikai muszlim közösség több mint 300 tagja 80 ezer dollárnál is többet ajánlott fel a sírkert helyreállítására.

USA

Több mint száz síremléket gyaláztak meg

(MTI) A philadelphiai rendőrség közlése szerint egy betelefonáló értesítette a hatóságot arról, hogy három hozzátartozójának a síremléket feldúlták, a sírköveket ledöntötték, és más síremléket is meggyaláztak a város északkeleti részén található temetőben. A rendőrség szóvivőjének közleményéből kiderül, hogy mintegy száz feldúlt sírt számoltak össze.

Philadelphia polgármestere, Jim Kenney közleményben tudatta, hogy a hatóságok minden tőlük telhetőt megtesznek, hogy megtalálják azokat, akik „megszentségtelenítették a nyughelyt”. A polgármester leszögezte: „A gyűlölet nem engedhető meg Philadelphiában.”

Tom Wolf, Pennsylvania kormányzója a vandalizmust „nyugtalanító, gyáva cselekedetnek” nevezte, és Twitter-bejegyzésben szögezte le, hogy meg kell találni az elkövetőket, és felelősségre kell vonni őket.

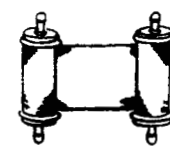
Az Anne Frank Központ amerikai szervezete – szintén Twitter-üzenetben – felszólította Donald Trump elnököt, hogy beszédben fejtse ki, miként kívánja legyőzni a gyűlöletet, az antiszemitizmust és az iszlámfóbiát.

AZ ÉLET MENETE BUDAPESTEN

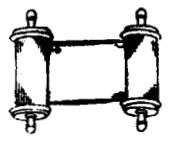
Találkozó
a Cipők a Dunaparton
emlékműnél

**2017
április
16.
14.30**

ahonnan
a Clark Ádám terre
vonulunk
a „0” kilométerkőhöz

IMAIDÓK

Templomok	Péntek este Márc 17.	Szombat reggel Márc 18.	Péntek este Márc 24.	Szombat reggel Márc 25.
Hősök	17.00	9.30	17.00	9.30
Frankel L. út 49.	18.00	10.00	18.00	10.00
Hegedűs Gy. u. 3.	17.30	9.30	17.30	9.30
Thököly út 83.	17.30	9.00	17.30	9.00
Hunyadi tér 3.	18.00	9.00	18.00	9.00
Bethlen tér 2.	17.30	9.30	17.30	9.30
Nagyfuvaros u. 4.	17.40	9.00	17.40	8.00
Scheiber S. u. 2.	18.00	9.00	18.00	9.00
Kazinczy u. 27.	17.50	8.00	18.00	8.00
Alma u. 2.	16.30	8.45	16.30	8.45
Kórház (Amerikai u. 53.)	15.30	7.30	15.30	7.30
Páva u. 39.	18.00	9.30	18.00	9.30
Dózsa Gy. út 55.	18.00	9.00	18.00	9.00
Berzeviczy u. 8.	18.00	9.00	18.00	9.00
Károli G. tér 5.	18.00	9.00	18.00	9.00
Visegrádi u. 3.		9.00		9.00
Desseffy u. 23.	17.30	9.00	17.40	9.00
Teleki tér 22. (szefárd)		9.30		9.30
Pesterzsébet (Zamárdi u. 7.)	17.30		17.30	
Vidéken				
Hódmezővásárhely (Szt. István tér 2.)	17.00		17.00	
Vác (Oberlander Endre tér 1.)	17.00		17.00	
Kecskemét (Nagykőrösi út 5.)	18.00		18.00	
Székesfehérvár (Várkörút 19.)	18.10		18.10	
Győr (Kossuth L. u. 5.)	18.00		18.00	
Szeged (Gutenberg u. 20.)	17.30	9.30	17.30	9.30
Debrecen (Pásti u. 4.)	17.40	8.00	17.50	8.00
Nyíregyháza (Mártírok tere 6.)	17.40	8.00	17.50	8.00
Miskolc (Kazinczy u. 7.)	17.40	8.00	17.50	8.00
Pécs (Füred u. 1.)	17.30	8.30	17.30	8.30
Kiskunhalas (Petőfi u. 1.)	17.00		17.00	
Szombathely	17.00		17.00	
Kaposvár (Berzsenyi u. 14.)	17.00		17.00	
Nagykanizsa (Fő u. 6.)	17.00		17.00	

NAPTÁR

Március 17. péntek	Ádár 19.	Gyertyagyújtás: 5.34
Március 18. szombat	Ádár 20.	Szombat kimenetele: 6.40
Március 24. péntek	Ádár 26.	Gyertyagyújtás: 5.44
Március 25. szombat	Ádár 27.	Szombat kimenetele: 6.50
		Újholdhirdetés
Március 27. hétfő	Ádár 29.	Jom kippur kátán
Március 28. kedd	Nisván 1.	Újhold

Kérjük, segítse személyi jövedelemadója 1%-ával a már igen idős (85 év feletti) Jad Vasem-kitüntetetteket, akik 1944-ben életük kockáztatásával mentettek meg zsidó üldözötteket. Előre is köszönjük. **Igaz Emberekért Alapítvány.** Adószámunk: 18040094-1-42.

Az Alapítvány a Szegedi Zsinagógáért kuratóriuma köszönetét fejezi ki mimadmozoknak, akik önkéntes segítőként vagy adományaikkal támogatták a 114 éves műemlék épület fenntartását, folyamatban lévő rekonstrukcióját. Kérjük, hogy legyenek 2017-ben is támogatóink, és a 2016. évi szja 1% kedvezményezettjeként az Alapítvány a Szegedi Zsinagógáért munkáját támogassák, segítve Európá, hazánk, városunk legszebb neológ zsinagógájának az új generációk számára történő megőrzését, a jövő nemzedékeinek való fennmaradását, az ennek érdekében megvalósuló rekonstrukciót. Adószámunk: 18451621-2-06.

Adj a 1%-ot a **Zuglói Talmud Tóra Alapítvány** (Budapest, Thököly út 83.) részére. Az elmúlt évben 67.500 Ft-ot kaptunk, melyet kulturális és vallási rendezvényekre fordítottunk. Előre is köszönjük. Adószámunk: 18170696-1-42.

Veszprémi Zsidó Örökségi Alapítvány köszönetet mond mindazoknak, akik a 2015. évi személyi jövedelemadójuk 1%-át az alapítvány részére felajánlották. Az így kapott 80.636 Ft-ot a veszprémi zsidóság történetének kutatására megnyert pályázat önrészeként használjuk fel, a kuratórium döntése alapján. Reméljük, hogy a 2016. évről beadott bevallásukban még többen fogják 1%-os felajánlásukat alapítványunk részére megtenni, amit előre is köszönünk. Adószámunk: 18927467-1-19.

Első közös kiállítására készül a Vatikán és a római zsidó hitközség

Első közös kiállítására készül a Vatikán és a római zsidó hitközség, a közös munka az évtizedek óta javuló katolikus–zsidó kapcsolatokon alapul – adta hírül az MTI.

A kiállítás középpontjában a menóra nevű hétágú gyertyatartó áll, amelyet zsidó, katolikus és világi művészek jelenítettek meg az évszázadok során.

Mivel Róma zsidó múzeuma igen kicsi, csak tíz művet állítanak ki benne. További 120 alkotást a Vatikáni Múzeumok Nagy Károly-kiállítóhelyén mutatnak be, a vatikáni Szent Péter téren. A tárlat fókuszában egy i. u. 1. századi zsinagóga domborműve lesz, amelyet nemrég fedeztek fel.

A Zsidó Múzeum Róma fő zsinagógája mellett áll, ahová II. János Pál pápa 1986-ban ellátogatott. Az esemény mérföldkőnek számít a katolikus–zsidó kapcsolatok történetében.

A május 15-én nyíló kiállítás július

27-ig látogatható, a műveket kölcsönző múzeumok között van a párizsi Louvre és a londoni National Gallery.

Halálozások

Életének 94. évében, a gyöngyösi kórházban elhunyt Somogyi László (Gavriel Noah Ezriel). A Debrecenben élő, ortodox vallását haláláig gyakorló Somogyi László volt a DZSH legidősebb holokauszt túlélője. A nagy világegésben elvesztette szüleit, testvérét, de életét újraépítette. Rendszeresen járt templomba, ahol előimádkozóként is közreműködött. A sors különös egybeesése volt, hogy születése napján, február elsején kísérték utolsó útjára Debrecenben. A szertartást *Deutsch László* főrabbi vezette. Debrecen, karcagi és külhoni rokonai is örökké emlékezni fognak rá. 2000-ben elhunyt felesége mellett alussa immár örök álmát.

ÚJ ÉLET

a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének lapja
1075 Budapest, Síp u. 12.
Telefon/fax: 322-2829

E-mail: ujelet@bzsh.t-online.hu

Főszerkesztő:

Kardos Péter

Olvasószerkesztő:

Gábor Zsuzsa

Kiadótulajdonos:

Mazsihisz

Előfizetési díjak:

Belföldön: 1 évre 4800 Ft

Külföldre 6800 Ft/év

USA és Izrael: 7500 Ft/év

Az összeg valutában is befizethető az aktuális árfolyamon.

OTP bankszámlaszám:

11707024-22118480

OTP SWIFT kód:

(BIC) OTPVHUHB

IBAN:

HU66 1170 7024 2026 2095 0000 0000

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap

Üzletág, előfizethető a kiadónál.

Postacsek: 11707024-22118480

Terjesztéssel kapcsolatos reklamációk

intézkése a 06-(1)-767-8262-es

számon.

Szedés, tördelés:

WolfPress Nyomdaipari Kft.

Nyomdai munkák:

mondAt Kft., www.mondat.hu

Felelős vezető: Nagy László

ISSN 0133-1353

Gyermekcacagás a fák újévének ünnepén

A gyermekeké volt a főszerep a Mazsihisz által a Síp utcai színházba szervezett zenés „utó-” tu bisvítai rendezvényen. A gyümölcsfák nagyon lényeges szerepet töltenek be a zsidó hagyományban, amely szinte érző élőlényként tekint rájuk: a törvények pontosan szabályozzák, hogy egy fának hány éves korától szabad fogyasztani a gyümölcsét, sőt bizonyos esetekben egyenesen kívánnak számítani egy-egy gyümölcsfa bűnére.

Az ünnep tartalmáról, lényegesebb elemeiről *Deutsch Péter* rabbi mesélt a gyerekeknek, akik számára a Goldmark Tere egy sarka erre az alkalomra jelképes „ültetvényé” változott. A szervezők ugyanis amellett, hogy lelkiismeretesen megterítették az asztalt a tizenötféle gyümölcssel, kicsiny cserepeket is elhelyeztek, amelyekbe a gyerekek növénymagokat szórhattak. Így kapcsolódott ahhoz a szokáshoz, hogy ezen az ünnepen Izraelben fákat szokás ültetni.

A zenés szórakoztatásról két színművész, *Takács-Kiss Zsuzsa* és *Haik Viktória* gondoskodott, akik ezúttal bohócnak öltöztek, s így énekeltek meg a gyermekeket. A vidám bohócok jóvoltából a máskor szigorúan tekintélyes hangulatú Goldmark Tere játszótérre változott: a gyerekek gitárkísérettel énekeltek, tapsoltak, majd „vonatozva” meneteltek a színpadra, ahonnan ünnepi hangulatban integettek le a nézőtérre maradt szülőkre. Köszönet a szervezőknek és az összes résztvevőnek azért, hogy a fák újéve jókedvvel és harsány vidámsággal telt – nem beszélve arról, hogy a gyermekek kellemeesen szórakozva tanulnak a legkönynyebben. Volt mit tanulniuk, s lesz mit átadniuk a következő nemzedékeknek.

Kácsor Zsolt

Férfiközpontú magazin

Az ultraortodoxok számára készült IKEA-katalógusból mintha kimaradt volna valami. Pontosabban valaki, mert hát egészen furcsán fest, hogy az Izraelben élő ultraortodox zsidóknak szánt füzetcskéik tökéletes mintacsáládjában kizárólag apukák és fiúgyerekek láthatók. A nőket ugyanis teljes egészében kihagyta a svéd bútorgyártó.

Az IKEA úgy döntött, eljött az ideje annak, hogy az Izraelben élő ultraortodox zsidókhöz is eljussanak katalógusaik, hogy ők is tudjanak valamilyen furcsa svéd nevű kanapét vásárolni maguknak. Ezért aztán a mélyen vallásos közösség tagjai számára egy külön katalógust készítettek, de mivel az ultraortodoxoknál a nők ábrázolása több mint botrányosnak számít, ezért a svéd bútorgyártó cégnél egy igen egyszerű megoldást választottak: szépen kihagyták a nőket a katalógusból. Így aztán a tökéletes ultraortodox zsidó mintacsáládban kizárólag apukák és fiúgyerekek lettek.

„És az anyák hová mentek?” – szölt az egyik élcéloldó komment a sok közül. „Nem is tudtam, hogy ennyi különálló szülő van az ultraortodox közösségben” – olvasható egy másik hozzászólásban. Persze az IKEA is sietett kijelenteni, hogy nem a nőkkel van bajuk, csak a felmért igényeknek megfelelően szerettek volna egy olyan katalógust készíteni, amelyből a vallásos és ultraortodox közösség tagjai is kedvükre válogathatnak a cég termékeiből. A közleményben azt is leszögezték, hogy az árak azért megegyeznek a mezei izraelieknek szánt katalógusokban találtakkal.

aKibic.hu

...és ideje van a nevetésnek

George Bush, Barack Obama és Donald Trump felkerülnek a memiországha.

Az állásinterjú a Jóisten először Bushot kérdezi:

– Te miben hiszel?

– A szabad gazdaságban, egy erős Amerikában és az amerikai népben.

A Jóistennek tetszik a válasz, és így szól:

– Foglalj helyet itt, a jobbomon.

Obama válasza a kérdésre:

– Én a demokráciában, a szegények megsegítésében és a világhétkében.

A Jóisten elégedetten mondja:

– Jól van, itt a helyed a bal oldalamon.

Trump gyorsan felel:

– Én abban, hogy te az én helyemen ülsz!

Miért nincs a Kékestetőn halászcápa? Kéne lennie, hiszen ott van az ország legmagasabb pontja.

A világ legnagyobb felfedezéseit olyan emberek tették, akik túl hülyék voltak ahhoz, hogy tudják, az adott dolog lehetetlen.

SPÁNN GÁBOR

Válság apróban

Takarítási napon a feleségemmel mindig el-megyünk hazulról, hogy ne legyünk láb alatt a család legfontosabb tagjának: a takarítónőnek. Ilyenkor a közeli plázában futja feleségem a köreit, és eldönti, hogy melyik akciós ajánlatnak milyen üzletben nem dől be. Én pedig úri nyugdíjast játszom: gondosan megválasztott eszpresszóteráson olvasom aktuális krimimet. Délben a bevásárlóközpont egyik önkiszolgáló asztal étkezdéjében eszünk, mert valamelyik térszójuk mindig inycsiklandozó.

Tördelmesen bevallom, mi nem vezetünk kóser konyhát. Így én – méltó módon amhőrec mivoltomhoz – hetente egy napon mindig egy darab rántott csirkemellet és egy adag mülánói makarónit eszem, külön tálalva. Legutóbb is így kértem, és amikor a pénztárhoz értünk, elkezdtem rángatni az ott álló ketchupos doboz fogantyúját. A pénztárosnő közölte, hogy azt ne húzogassam, mert mostantól nem jár ketchup a makarónihoz, de tőle dobozban külön vehetek. 40 forintért kaptam egy minivajas kísérlelésűt. Már az asztalnál, étkezőkor derült

ki, hogy a dobozban annak ellenére, hogy címkéjén az áll: 2 dkg ketchup, mindössze egy késhegynyi volt. Erre mondaná azt a viccbeli Kohn bácsi: ügyes!

Tekintettel arra, hogy ketchup nélkül ez a makaróni olyan volt, mintha cipőfűzőt ennék partú homokba forgatva, visszamentem még egy dobozért. Ekkor már megkérdeztem, minek köszönhető ez a kettős szívatás. Régebben ingyen volt ketchup, amennyit csak kért a vendég, ma 40-ért egy olyan dobozban, amiből a felét gyárilag kilopták. A pénztárosnő elgondolkodott, és így válaszolt: Ma piacgazdaság van, amihez ez is hozzátartozik.

Asztalunkhoz visszaérve már el is ment az étvágyam a maradék fűrészporthól. Ekkor oda-lépett hozzánk az ilyen helyeken már megszokott toprongyos alak, és fél szemmel a felszolgálót lesve megkérdezte, megeheti-e a maradékomat. Kapásból válaszoltam: jó étvágyat kívánok hozzá, de tudja, a szabadrabló piac-gazdaság hozzánk is begyűrűzött, így ketchup nincs rajta!

Kedves Barátaink!

Az idei évben is hamarosan elérkezik a személyi jövedelemadó bevallásának határideje. Amennyiben még nem döntött adója civil szervezeteknek felajánlható 1%-áról, kérjük, gondoljon ránk!

Ajánlja fel jövedelemadója 1%-át civil alapítványunk számára!

Ehhez nem kell egyebet tennie, mint mellékelnie egy nyilatkozatot adóbevallásához, amelyben kijelenti, hogy adója 1%-át Az Élet Menete Alapítványnak (adószám: 18184053-1-41) kívánja felajánlani.

Az Élet Menete emlékprogram jóval több, mint egy hagyományos megemlékezés. Ugyanannyira szól a jelenről, mint ahogy a múlttól. Csak a múlt megértése és tudomásul vétele tud segíteni abban, hogy sikeresen felkészítse az emberiséget a jelen gonoszságai-val való küzdelemre.

Támogatását előre is köszönjük!

Az Élet Menete Alapítvány kuratóriuma

Herzl Tivadar örökül hagyta nekünk...

Biztosítani akarjuk a zsidó nép és Izrael Állam létének folytonosságát.

Az Ön öröksége is hozzájárulhat e célhoz.

Keren Hayesod - United Israel Appeal,

a szervezet, amely Izrael részére gyűjt adományt.

Tőlünk megtudhatja hogyan

E-mail: legacy@kh-uia.org.il

Telefax: +972-4-6263636

Mobil: +36-30-7154136

